

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 495-496 / ianuarie 2024

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucraineni — ediția a XXXI-a — 13 ianuarie 2023, Sighetu Marmăției

Unitatea reprezintă unul dintre elementele centrale ale ucrainenilor din întreaga lume, dar și un pilon solid al identității și coeziunii acestora, căci unitatea nu doar că transcende granițele geografice, devenind un instrument puternic în menținerea și promovarea identității ucrainene, ci și contribuie la păstrarea vie a moștenirii lor culturale, în ciuda distanțelor fizice.

De-a lungul timpului, evenimentele organizate de Uniunea Ucrainenilor din România, inclusiv festivalurile, au evoluat semnificativ de la simple momente festive, la adevărate ceremonii de conectare și solidaritate, dar și la veritabile platforme de întâlnire și schimb cultural, unde legăturile etnicilor ucraineni se consolidează prin împărtășirea tradițiilor, limbii, valorilor și experiențelor comune.

Sub acest aspect, într-o atmosferă încărcată de tradiție și spiritualitate, Festivalul Internațional de Datini, Colinde și Obiceiuri de Iarnă la Ucraineni a adunat, pentru a 31-a oară, formații, ansambluri artistice și un număr impresionant ucraineni din România, Ucraina, Ungaria, Belgia și Republica Moldova, fiind organizat de Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România la Sighetu Marmăției, situat în inima Maramureșului ori, clasic renumit, orașul unde „se agață harta-n cui”, și care a reprezentat o celebrare a autenticității, unității și perpetuării limbii, culturii, tradițiilor și obiceiurilor ucrainene.

Festivalul a debutat cu Sfânta Liturghie, oficiată la Biserica Greco-Catolică Ucraineană din Sighetu Marmăției, rânduită de un sobor de 10 preoți, în frunte cu însuși vicarul episcopal al acesteia, pr. Vasile Colopelnic, care a conferit evenimentului o adâncime spirituală și o încărcătură de semnificație culturală, în timp ce participanții au avut ocazia de a se conecta la rădăcinile lor spirituale, într-o atmosferă de reculegere și unitate. De menționat faptul că toți cei 10 preoți au străjuit spiritual evenimentul până la finalul acestuia, susținând și apreciind pe toți colindătorii care au vestit Nașterea Mântuitorului.

Parada oficială a colindătorilor, desfășurată imediat după serviciul religios, cu participanți îmbrăcați în costume populare autentice și purtând cu mândrie simbolurile tradiționale și culturale ucrainene, a creat un tablou viu care a animat orașul cu emoție și bucurie, transformând străzile Sighetului într-un minunat și intens spectacol de culori și tradiție.

Fabian POPOVICI
(Continuare la pagina 9)

Din sumar:

- ◆ **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 3
- ◆ **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4-5
- ◆ **Venerarea colinde-
lor ucrainene
în filialele UUR** ➤ pag. 6
- ◆ **Festivalul
Internațional de
Colinde Ucrainene
de la Suceava** ➤ pag. 8
- ◆ **Festivalul
Internațional de
Colinde Ucrainene
din Banat** ➤ pag. 8
- ◆ **Sărbători ucrainene
la Botoșani** ➤ pag. 12
- ◆ **România-Ucraina:
Cooperare juridică
internațională
în domeniul protecției
minorităților naționale** ➤ pag. 13
- ◆ **Cursuri gratuite
de limba română
pentru elevii din Ucraina** ➤ pag. 13
- ◆ **Comemorarea
victimelor
Holodomorului,
în filialele UUR** ➤ pag. 15
- ◆ **Nașterea Domnului** ➤ pag. 16

MESAJE DE FELICITARE ADRESATE UUR CU PRILEJUL CRĂCIUNULUI ȘI ANULUI NOU

Dragi ucraineni și prieteni ai Ucrainei,

Congresul Mondial al Ucrainenilor vă urează, în numele comunității ucrainene, Crăciun Fericit și un An Nou plin de bucurii!

În acest an, Ucraina sărbătorește un Crăciun istoric, primul după calendarul iulian! Acesta este un Crăciun al demnității, rezistenței și curajului ucrainenilor.

Cu sprijinul dumneavoastră, Congresul Mondial al Ucrainenilor, cu o rețea de organizații în peste 70 de țări, contribuie la apropierea victoriei Ucrainei. Noi suntem vocea care spune lumii despre crimele de război comise de Rusia. Suntem forța care îi înarmează pe apărătorii Ucrainei prin inițiativa „Unite With Ukraine”. Noi suntem energia care reconstruiește țara prin proiectele „Energize Ukraine”.

„De acest Crăciun istoric, fiți alături de Ucraina! Doar împreună suntem puternici și invincibili. Să păstrăm Ucraina în rugăciunile noastre și s-o sprijinim în continuare și în viitor!” a declarat Pavlo Grod, președintele CMU, în mesajul său de sărbători.

„În această perioadă a sărbătorilor de Crăciun, vă invităm să fiți alături de Congresul Mondial al Ucrainenilor la două campanii speciale de strângere de fonduri, care aduc mai aproape Victoria noastră.

Prima strângere de fonduri are ca scop susținerea activității de advocacy a Congresului Mondial al Ucrainenilor. Datorită sprijinului dumneavoastră, CMU și-a consolidat în mod semnificativ și intenționează să-și continue consolidarea eforturilor de advocacy în întreaga lume, aducând mai aproape Victoria noastră comună.

Cea de-a doua strângere de fonduri este destinată aprovizionării Forțelor Armate ale Ucrainei, prin intermediul inițiativei „Unite with Ukraine”. De la începutul războiului pe scară largă, am oferit sprijin puternic apărătorilor Ucrainei, achiziționând și livrând toate elementele esențiale, inclusiv echipamente militare și produse pentru medicină tactică, drone și vehicule blindate.

Să păstrăm Ucraina în rugăciunile noastre și să continuăm să o sprijinim prin acțiunile noastre acum și în viitor!

Vă urăm Crăciun fericit și binecuvântat și un An Nou plin de succese, alături de familiei și de cei dragi!

Hristos S-a născut! Slăviți-L!

***

Stimate domnule Președinte al UUR

Vă transmit și eu, la rândul meu, urări de prosperitate și belșug, de împliniri și reușite, de alese performanțe pentru anul 2024, atât pentru domnul președinte Nicolae-Miroslav Petrețchi, cât și pentru toți membrii Uniunii Ucrainenilor din România! Fie ca anul 2024 să fie un an mai bun în toate privințele și să găsiți în el bucuriile, satisfacțiile, liniștile și performanțele pe care le căutați! Un An Nou fericit!

Am primit totodată și invitația de a vă fi alături la Festivalul Internațional de Colinde de la Sighetu Marmăției, invitație pentru care vă sunt profund recunoscător. Doresc foarte mult să particip la Festival.

Vă mulțumesc foarte mult pentru invitație, sprijin, ca și pentru excelenta noastră colaborare! La bune și rapide revederi!

Cu prețuire,

Dr. Dorin POPESCU
*Președintele Asociației „Casa Mării Negre”
Constanța, România*

Dragi prieteni,

Steaua Crăciunului se înalță din nou pe cer, iar inimile ucrainenilor sunt luminate de lumina speranței și a credinței în Victorie.

Să intrăm în noul an cu pace și colinde care vestesc Nașterea Fiului lui Dumnezeu! Fie ca cele mai bune semințe ale Adevărului, Dreptății și Libertății să fie semănate cu generozitate și să prindă rădăcini în solul familiei, comunității și statului nostru!

Victorie pentru noi, ucrainenii!

Iryna Kliuchkovska,
*Director al Institutului Internațional pentru
Educație, Cultură și Relații cu Diaspora*

***

Dragi ucraineni,

Vă dorim din toată inima Crăciun Fericit și un An Nou plin de bucurii! Fie ca Steaua de la Betleem să vă lumineze toate planurile de viitor, iar spiritul Crăciunului să vă dea putere fizică și energie creativă!

Vă mulțumim pentru invitația de a participa la Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucraineni! Așteptăm cu nerăbdare să colindăm împreună cu dumneavoastră!

*Cu deosebit respect și recunoștință,
Volodymyr și Alla Antofiihuk*

Domnului Nicolae-Miroslav PETREȚCHI
*Președinte al Uniunii Ucrainenilor
din România,
Deputat – Camera Deputaților din România*

Stimate domnule președinte,
Vă adresez sincere felicitări cu ocazia Anului Nou și vă urez Crăciun Fericit! Fie ca aceste sărbători să aducă bunătațe, prosperitate, bucurie și pace în casa dumneavoastră! Îmi doresc ca Anul Nou să fie un an al noilor oportunități, al lansării de noi proiecte și inițiative. Înțelegerea reciprocă și stabilitatea sunt principalele priorități ale cooperării noastre. Sunt încrezătoare că vom menține relații puternice și de încredere în anul care vine.

*Cu deosebită considerație,
Președinta Administrației regionale de stat,
Șef al Administrației militare Ivano-Frankivsk,
Svitlana ONYSHCIUK*

Cu ocazia Crăciunului și a Anului Nou,

Să ne rugăm pentru victoria binelui asupra răului, pentru pace și dreptate în Ucraina și în întreaga lume!

Vă doresc toate cele bune!
Hristos S-a născut! Slăviți-L!

Evhen Czolij
*Președintele ONG „Ucraina-2050”
Consul onorific al Ucrainei la Montreal*

***

Dragi prieteni,

Vă mulțumim pentru excelenta colaborare din 2023!

Vă dorim putere de muncă, sănătate, succes și prietenie în anul care vine!

Cu sinceritate, spre Victorie!

*În numele Comitetului executiv al
Congresului European al Ucrainenilor,
Bohdan Rajcynec,
Președinte*

***

*Dragi ucraineni din întreaga lume, stimate
membre ale Federației Mondiale a Organiza-
țiilor Femeilor Ucrainene (FMOFU),
parteneri și prieteni ai Ucrainei,*

Federația Mondială a Organizațiilor de Femei Ucrainene vă adresează sincere felicitări cu ocazia uneia dintre cele mai mari sărbători creștine – Crăciunul și a Anului Nou 2024!

Într-o perioadă dificilă pentru întreaga lume, sărbătoarea sfântă a Crăciunului ne întărește spiritual și este un simbol al credinței în victoria binelui asupra răului și în triumful dreptății.

În timp ce ne adunăm în jurul mesei de Crăciun, să ne amintim de toți soldații care îl sărbătorească în tranșee, precum și de femeile și copiii care se află departe de țara lor, fugind de un dușman furibund.

În aceste zile de sărbătoare, continuăm să ne rugăm pentru Ucraina, pentru apărătorii ei și pentru cei ale căror vieți au fost devastate de război. Mulțumim conducerii, forțelor armate, apărătorilor și voluntarilor Ucrainei pentru eroismul lor zilnic pe toate fronturile! Le mulțumim prietenilor noștri din Ucraina pentru sprijinul lor neobosit! De asemenea, le mulțumim tuturor organizațiilor de femei ucrainene din întreaga lume, partenerilor și donatorilor noștri pentru tot sprijinul lor!

Facem apel către toate organizațiile femeilor ucrainene din diaspora, unite în jurul FMOFU, să continue toate eforturile posibile pentru a restabili integritatea teritorială și a reconstrui Ucraina, pentru a păstra ordinea democratică în lume!

În Noul An 2024, îi urăm din toată inima Ucrainei Victorie, iar nouă, tuturor, unitate spirituală, sprijin reciproc și înțelegere!

Fie ca Iisus Hristos să vă binecuvânteze familiile!

Hristos S-a născut! Slăviți-L!

Conducerea FMOFU

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat, pentru data de 14-15.12.2023, la Timișoara, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, departamentul administrativ a prezentat informările realizate de compartimentele resurse umane și contabilitate cu privire la situația financiar-contabilă pentru luna noiembrie 2023 și rezultatele reieșite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât și din verificarea deconturilor transmise de președinții de filiale.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna ianuarie 2024, care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice, și anume: „Sărbătoarea Nașterii Domnului Iisus pe rit vechi” – Filiala Arad, „Povești ucrainene la gura sobei” – Filiala Arad, „Prietenii Limbii Materne Ucrainene – Ștefan Tcaciuc și Mihai Eminescu” – Filiala Botoșani, „Concert de colinde ucrainene” – Filiala București, „Sărbători ucrainene de iarnă” – Filiala Caraș-Severin, „Ritualul popular «Plimbatul caprei»” – Filiala Cluj, „Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucrainenii (analiză și evocare)” – Filiala Cluj, „Sărbători de iarnă pe rit vechi” – Filiala Galați, „Evocarea literară a poeziei Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc” – Filiala Iași, „Crăciunul la ucrainenii: semnificația, tradițiile și obiceiurile de Crăciun la ucrainenii din România” – Filiala Iași, „Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iar-

nă la Ucrainenii” – Filiala Maramureș, „Sărbătorile de iarnă pe rit vechi la ucrainenii din Satu Mare” – Filiala Satu Mare, „Influențe ucrainene în personalitatea lui Eminescu” – Filiala Suceava, „Sărbătorile de iarnă la ucrainenii din Remetea Mică” – Filiala Timiș, „Sărbătorile de iarnă la ucrainenii nord-dobrogei” – Filiala Tulcea. Toate devizele prezentate

de filiale și de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar, acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

În continuarea lucrărilor, președintele UUR a prezentat referatele de necesitate pentru luna ianuarie 2024. Prin acestea, filialele și comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și

participarea la ședințele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodărești, achiziția obiectelor de uz casnic și gospodăresc, de materiale consumabile, renovare sedii etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

A urmat, ca punct distinct pe ordinea de zi, analizarea stadiului investițiilor și dotărilor la nivelul filialelor UUR pentru trimestrul I al anului 2024.

De asemenea, în cadrul lucrărilor a fost analizat modul în care este implementată Rezoluția Congresului 9 al Uniunii Ucrainenilor din România de către filialele acesteia.

Potrivit bunelor practici statornice în activitatea conducerii UUR, dl președinte Nicolae-Miroslav Petrețchi a expus activitățile desfășurate în calitate de deputat, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

Spre sfârșitul lucrărilor ședinței, au fost analizate și dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfășurarea activității Uniunii Ucrainenilor din România, printre care: - încheierea parteneriatului denumit „Împreună pentru educația de calitate”, în cadrul Proiectului educațional transfrontalier desfășurat împreună cu Liceul comunal „Gheorghe Asachi” din Herța, Ucraina, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava și Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți; - aprobarea desfășurării Campionatului de fotbal din județul Caraș-Severin etc.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

INIȚIATIVE LEGISLATIVE

Parlamentul României a adoptat miercuri, 20 decembrie 2023, Legea bugetului de stat pe anul 2024, care conține mai multe amendamente inițiate de către deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, privind alocarea de fonduri pentru diverse proiecte, ce urmează a fi implementate anul viitor în localități cu populație majoritar ucraineană.

Este vorba despre:

- Modernizarea școlii și a grădiniței din localitatea Pietroasa Mare, comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș;
- Construirea unui nou corp pentru Școala cu clasele I-IV Știuca, județul Timiș;
- Modernizarea Căminului cultural din localitatea Remetea, com. Mașloc, județul Timiș;
- Dotarea Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, județul Timiș;
- Modernizarea școlii și a grădiniței din comuna Bethausen, județul Timiș;
- Construirea unui spațiu de joacă pentru copii în localitatea Brodina, județul Suceava;
- Extinderea și modernizarea drumurilor comunale și a sistemului de iluminat din Lunca la Tisa, Bocicoiu Mare, Crăciunești și Tisa, județul Maramureș;
- Cofinanțarea proiectului de modernizare a străzilor și drumurilor de interes local din comuna Micula, județul Satu Mare;
- Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente a Școlii Profesionale și a Școlii Gimnaziale nr. 4 din comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș;
- Dotarea cu panouri solare a Școlii Profesionale din comuna Poienile de sub Munte;
- Reabilitarea spațiului de joacă care aparține de Școala Gimnazială Crasna Vișului, județul Maramureș;
- Reabilitarea spațiului de joacă pentru copii preșcolari din cadrul Școlii Gimnaziale Repedea, județul Maramureș;
- Consolidarea malurilor pârâului Cvasnița din comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș;
- Extinderea și modernizarea drumurilor comunale din Rona de Sus, județul Maramureș;
- Extinderea și modernizarea drumurilor comunale din Bistra, județul Maramureș;
- Extinderea și modernizarea drumurilor comunale din Bălcăuți, județul Suceava;
- Extinderea și modernizarea drumurilor comunale din Copăcele, Caraș-Severin;
- Consolidarea, reabilitarea și modernizarea Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Rona de Sus, județul Maramureș;

➤ Consolidarea, reabilitarea și modernizarea Bisericii Ortodoxe „Sf. Mare Mucenic Dimitrie” din localitatea Căndești, județul Botoșani;

➤ Consolidarea, reabilitarea și modernizarea Bisericii Penticostale „Speranța” din localitatea Târnova, județul Arad;

➤ Dotarea cu panouri solare a Școlii Profesionale din Caraorman, județul Tulcea;

➤ Reabilitarea și modernizarea Dispensarului medical din localitatea Crișan, județul Tulcea. Este o realizare extrem de importantă în beneficiul ucrainenilor din România, deoarece aceste amendamente, prin care se alocă sumele necesare pentru implementarea unor proiecte, vor contribui la dezvoltarea infrastructurii, asigurarea calității educației în limba maternă, precum și menținerea identității culturale și religioase a ucrainenilor din România.

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Tradițiile de Crăciun în localitățile ucrainene din Maramureș sunt respectate cu strictețe și transmise din generație în generație. Unul dintre cele mai vechi obiceiuri, păstrate de ucrainenii din țara noastră, este „Viflaimul”. În seara de Crăciun, colindătorii străbat întreaga comunitate, trec pe la casele oamenilor, iar pe parcurs se opresc în anumite puncte din localitate.

Anul acesta, însă, atmosfera de sărbători a fost umbrită de excesul de zel sau chiar abuzul de forță al unor agenți din cadrul Serviciului pentru Acțiuni Speciale (SAS) al Inspectoratului de Poliție al județului Maramureș. În cadrul unei întâlniri de lucru pe care deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a avut-o cu locuitorii comunei Rona de Sus, jud. Maramureș, aceștia i-au semnalat un incident regretabil, petrecut în ziua de 8 ianuarie în respectiva comună, în care peste 80% dintre locuitori sunt etnici ucraineni.

Mai exact, câțiva tineri ucraineni, supravegheați de un echipaj al Poliției din Rona de Sus, se deplasau pe carosabil. Aceștia au fost ajunși din urmă de o mașină a SAS Maramureș, din care au coborât trei agenți, care au dispersat grupul de colindători, utilizând un limbaj dur și lovindu-i pe unii dintre aceștia, fără un motiv întemeiat.

Întâmplarea este cu atât mai revoltătoare, cu cât tinerii nu au opus rezistență și, după cum se poate observa din filmările celorlalți participanți, grupul de colindători chiar a încercat să facă loc autospecialei SAS Maramureș. Însă, în mod inexplicabil, agenții au decis să recurgă la violență, lucru care este inacceptabil.

Prin urmare, Nicolae-Miroslav Petrețchi i-a solicitat ministrului afacerilor interne Cătălin Predoiu să dispună efectuarea de verificări, în vederea dispunerii măsurilor legale care se impun, precum și luarea unor măsuri concrete pentru a descuraja astfel de comportamente abuzive/brutale din partea angajaților MAI.

Observator

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

Sâmbătă, 25 noiembrie 2023, „Clubul copiilor ucraineni” din cadrul Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat acțiunea intitulată „Meșteșuguri populare ucrainene”. Gazda evenimentului, Lyudmyla Dorosh, redactorul-șef al revistei pentru copii „Clopotelul”, editată sub egida UUR, a pregătit o serie de activități destinate copiilor.

Copiii au aflat cum au apărut și s-au dezvoltat meșteșugurile poporului ucrainean, despre specificul și trăsăturile lor etc. Mai detaliat, în cadrul acestui eveniment, s-a vorbit despre Petrykivka – un stil tradițional de pictură decorativă ucraineană care își are originea în satul Petrykivka din regiunea Dnipropetrovsk. Pictura Petrykivka a

devenit un simbol artistic al Ucrainei. În 2012, a fost inclusă în Lista Națională a Patrimoniului Cultural Imaterial al Ucrainei, iar în 2013 – în Lista Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO.

În a doua parte a evenimentului – atelierul de creație – copiii au vizionat mai multe lecții video despre pictura Petrykivka: execuția elementelor principale, planificarea compoziției și a tipurilor de tușe. Aceștia au exersat executarea pe hârtie a tușelor de bază, după care au început activitatea principală – pictarea unei farfurii cu elementele stilului Petrykivka, folosind tehnicile și tușele învățate.

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă creativă și prietenoasă, copiii mai mici și mai mari, precum și adulții au lucrat cu inspirație și dăruire cot la cot, lucru reflectat în rezultatele muncii lor.

***

Comunitatea din Gura Humorului a sărbătorit cu solemnitate, la 27 noiembrie 2023, 160 de ani de la nașterea renumitei scriitoare ucrainene Olha Kobyleanska. Evenimentul a fost organizat de Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, în colaborare cu Primăria orașului Gura Humorului și Consiliul Local.

Evenimentul a debutat cu o impresionantă ceremonie de depunere de coroane de flori, din partea președintelui UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a reprezentanților UUR Suceava, a Primăriei Gura Humorului și a Consiliului Local. La bustul scriitoarei, amplasat în parcul din centrul orașului, a avut loc o slujbă comemorativă oficiată de trei preoți greco-catolici alături de părintele Nicolae Nicolaișen.

Muzeul obiceiurilor populare din Bucovina a găzduit o expoziție aniversară de fotografie, semnată de talentatul inginer Iarema Oneșciuc. În

prezența artistului fotograf, cele 30 de lucrări expuse au ilustrat cu sensibilitate evenimentele comemorative din orașul natal al scriitoarei Olha Kobyleanska, oferind vizitatorilor o incursiune în timpul ultimelor două decenii, de la inaugurarea bustului.

Primarul orașului Gura Humorului, Marius Ioan Ursaciuc, s-a arătat fascinat de personalitatea scriitoarei ucrainene, un liant între cele două popoare vecine, român și ucrainean. Președintele Filialei UUR Suceava, Ilie Sauciuc, l-a felicitat pe maestrul fotograf, Iarema Onesciuc, pentru consecvență și talentul său de a aduce în fața publicului file din istoria sărbătoririi Olhăi Kobyleanska la Humor.

La eveniment, au fost prezenți elevi, studenți ai secției de limba ucraineană din cadrul Facultății de Litere și Științe ale Comunicării a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, însoțiți de asist. univ. dr. Angela Robu, membrii ai Comitetului UUR Suceava, Niculina Clapon, Brândușa Peslari, Ovidiu Teaci, refugiați ucraineni, membri UUR și localnici.

***

La TVR Cluj, în ziua de 27 noiembrie 2023, Olha Senyshyn, membră a Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, și Alexandru Mocernac, președintele Uniunii Tineretului Ucrainean din România, au fost invitații emisiunii „Transilvania Policromă”, moderată de Maria Cinar-Jiga. Discuțiile s-au axat pe Marea Foamete Ucraineană, cunoscută sub denumirea de Holodomor, eveniment tragic din anii 1932-1933, în urma căruia milioane de cetățeni ucraineni și-au pierdut viața.

În timpul emisiunii, Olha Senyshyn a oferit o perspectivă istorică detaliată cu privire la impactul Holodomorului, evidențiind modul brutal în care autoritățile sovietice au confiscat toate rezervele alimentare, conducând la moartea a milioane de oameni în condiții cumplite de foamete.

Alexandru Mocernac a prezentat activitățile de comemorare a victimelor Holodomorului desfășurate în filialele județene ale UUR și a subliniat importanța implicării tinerilor în astfel de evenimente. De asemenea, Mocernac a evidențiat recunoașterea oficială a Marii Foamete Ucrainene de către România drept „crimă împotriva poporului ucrainean și crimă împotriva umanității” și implicațiile acestei recunoașteri.

Prin contribuția celor doi reprezentanți UUR, emisiunea „Transilvania Policromă” a subliniat importanța educării viitoarelor generații cu privire la aceste evenimente tragice, contribuind la prevenirea uitării, aducând, astfel, în prim-plan nu doar tragedia istorică a Holodomorului, ci și eforturile constante ale comunității ucrainene din România de a rememora și de a conștientiza această pagină întunecată a istoriei contemporane.

***

„Împreună pentru o educație bună” reprezintă un proiect transfrontalier ambițios semnat între organizații educaționale românești și ucrainene, prin intermediul căruia Uniunea Ucrainenilor din

România și câteva instituții de învățământ din Suceava și Herța se angajează într-un parteneriat educațional de lungă durată.

O zi remarcabilă pentru colaborarea educațională între România și Ucraina, a fost miercuri, 29 noiembrie 2023, prin semnarea proiectului transfrontalier „Împreună pentru o educație bună”, între Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, reprezentată de insp. prof. Ilie Sauciuc, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți, reprezentată de prof. Radu-Gheorghe Munteanu, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, reprezentat de directorul acestuia, prof. dr. Silvia-Corina Nuțu, și Liceul „Gheorghe Asachi” din Herța, Ucraina, reprezentat de directorul său, prof. Marina Maței.

Gazda primei întâlniri a fost Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți, unde a avut loc și o solemnă activitate de comemorare a victimelor Holodomorului. Cu această ocazie, preotul Mihai Cobziuc, consilier eparhial, a oficiat o slujbă de pomenire pentru cei afectați de această tragedie istorică.

Coordonat de profesorii Delia Martineac și Marina Maței, proiectul „Împreună pentru o educație bună” va cuprinde diverse activități desfășurate pe parcursul întregului an școlar 2023-2024. Scopul acestui parteneriat este de a promova schimburile educaționale și culturale între cele două țări și de a dezvolta o colaborare strânsă între instituțiile de învățământ implicate.

În timpul evenimentului, delegația ucraineană a fost invitată la sediul UUR, unde, alături de refugiați ucraineni din municipiul Suceava și membrii UUR, au participat la sărbătorirea Zilei Naționale a României, o întâlnire care a consolidat legăturile interculturale și a adus comunitățile împreună într-un spirit de colaborare și prietenie.

***

Reprezentanții Uniunii Ucrainenilor din România au participat, în perioada 1-2 decembrie 2023, la „Trainingul pentru Reprezentanții Organizațiilor Diasporei Ucrainene privind Strategiile de Comunicare, Relații Publice (PR) și Anti-propagandă”, la Praga, Cehia, la invitația președintelui Congresului European al Ucrainenilor, Bohdan Rajcynec.

Delegația UUR a fost formată din președintele Uniunii Tineretului Ucrainean, Alex Mocernac, și consilierul UUR, Fabian Popovici. Evenimentul a fost organizat de Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicii Migrației (ICMPD).

La training, au participat președintele Congresului European al Ucrainenilor, Bohdan Rajcynec, reprezentanți ai Ministerului de Interne din Cehia și membri ICMPD, delegați din 15 țări europene cu comunități ucrainene. Activitatea s-a axat pe teme esențiale, inclusiv combaterea dezinformării, verificarea faptelor, contracararea discursului instigator, teoria efectelor media și înțelegerea persuasiunii, relații publice și propagandă.

În cadrul sesiunilor, au fost abordate și aspecte legate de branding, marketing și comunicare, cu un workshop, în cea de a doua zi, privind elaborarea strategiilor de comunicare pentru ucrainenii din țările de origine ale reprezentanților, dar și din

(Continuare la pagina 5)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

întreaga lume. Rob McNeil, director adjunct al Departamentului Media și Comunicațiilor la Observatorul Migrației, Universitatea din Oxford, și Maryna Hovorukhina, șef Relații Publice și Trainer în Comunicare Strategică, au fost liderii acestui training.

Reprezentanții UUR au fost felicitați pentru strategia dezvoltată în cadrul workshop-ului, recunoscându-se eforturile lor în promovarea unei comunicări eficiente, în contracararea propagandei și în sporirea implicării ucrainenilor în comunitățile lor. Evenimentul a reprezentat un pas semnificativ în consolidarea relațiilor dintre diaspora ucraineană și comunitățile din țările reprezentate la eveniment, contribuind la promovarea unei comunicări transparente și la dezvoltarea unor strategii eficiente.

***

Sfântul Nicolae, simbolul milostivirii și al generozității, reprezintă o sursă de inspirație pentru noi în preajma datei de 19 decembrie. Cele 13 filiale ale Uniunii Ucrainenilor din România organizează diferite festivități, pentru a aduce lumină și speranță în inimile copiilor din comunitatea ucraineană și din cea a celor refugiaților din Ucraina, mai ales în contextul dificil al războiului.

În această perioadă de sărbătoare, copiii sunt în centrul atenției. Ei primesc daruri din partea Uniunii, împodobesc împreună bradul și participă la ateliere de creație dedicate sărbătorilor de iarnă. De asemenea, interpretează cu drag și emoție colindele tradiționale, care reprezintă o parte a identității noastre.

Pe parcursul acestui răstimp, urmăm și noi exemplul Sfântului Nicolae, oferim daruri și zâmbete. Dăruirea este o manifestare a compasiunii și generozității noastre într-o lume care, deseori, are nevoie de lumină și încurajare. Fiecare gest de dăruire aduce zâmbete și bucurie, reprezentând un simbol puternic al solidarității, al generozității și al grijii față de cei din jur. Să fim alături de cei care trec prin momente dificile, să aducem lumină și să cultivăm speranța în sufletele celor mici, și nu numai!

***

Ziua șalului tradițional ucrainean a fost sărbătorită cu mare succes, pentru prima dată, în ziua de 7 decembrie 2019, în regiunea Vinnyțea. Inițiativa s-a transformat rapid într-o tradiție iubită de ucrainenii de pretutindeni, datorită aprecierii pe care femeile o acordă șalului tradițional. Po-doaba, considerată un simbol al iubirii pentru țară, neam și rădăcini, adaugă eleganță costumului popular și se transformă într-un adevărat talisman.

În județul Suceava, elevii au adus un omagiu șalurilor tradiționale, specifice zonei în care trăiesc, prin activități școlare diverse și inspirate. Profesoara Constantina Bursuc, de la Școala Gimnazială Paltinu, a coordonat împreună cu elevii săi o expoziție impresionantă, prezentând prețioasele șaluri scoase din cufărul bunicilor, acțiune prin care a transmis bogăția și valoarea moștenirii culturale.

La Școala Gimnazială Ulma, sub îndrumarea profesoarei Iuliana Maria Zebreniuc, copiii au creat o paradă a portului popular, evidențiind simbolurile regăsite pe șalurile tradiționale și explicând semnificațiile acestora. Tot colectivul de cadre didactice a participat la manifestare, profesorii îmbrăcați în straie populare au adus, astfel, un plus de autenticitate și respect pentru tradiție.

Profesoara Cerasela Ciornei, de la Școala Gimnazială Argel, a desfășurat o lecție inedită. Elevii au vizionat materiale video tematice și au purtat discuții despre portul popular, obiceiurile și tradițiile legate de șalul tradițional. Au fost aduse în prim-plan modalitățile de purtare a acestuia în vechime și în prezent, ocaziile speciale în care era folosit și diversitatea modelelor existente. Profunda conexiune între vechi și modern a fost subliniată educativ și captivant.

Scopul „Zilei șalului tradițional ucrainean” este acela de a atrage atenția tinerilor asupra importanței păstrării portului, tradițiilor și obiceiurilor moștenite de la străbuni. Inițiativa educațională și culturală contribuie la consolidarea identității și la transmiterea valorilor din generație în generație, evidențiind, totodată, frumusețea și bogăția diversității culturale.

***

În ziua de 16 decembrie 2023, membrii „Clubului copiilor ucraineni” din cadrul Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România s-au întâlnit la sediul filialei pentru a afla mai multe despre Sfântul Nicolae.

Gazda evenimentului, dna Lyudmyla Dorosh, redactorul-șef al revistei pentru copii «Дзвоник» („Clopoțel”), a organizat întâlnirea într-un mod inedit, dar, totodată, specific sărbătorilor de iarnă: a copt turtă dulce de diferite forme, pe care a adus-o la sediul Filialei, copiii având sarcina s-o orneze cu glazură și cu tot felul de ornamente comestibile.

Activitatea le-a permis celor mici, dar și părinților acestora, să-și valorifice creativitatea, în final rezultând turtă dulce care mai de care mai aspectuoasă. Atmosfera de lucru a fost una festivă, asigurată de un decor pe măsură și în acompaniamentul colindelor ucrainene.

De asemenea, dna Lyudmyla Dorosh, stimulându-i pe micii ascultători să comunice în limba lor maternă, ucraineana, le-a povestit celor prezenți despre semnificația sărbătorii Sfântului Nicolae și specificul acesteia în Ucraina.

Pe lângă ornarea de turtă dulce, copiii au învățat un cântec despre iarnă și au fost familiarizați cu câteva dintre cele mai populare colinde românești. În încheiere, atât copiii membrilor Filialei clujene, cât și copiii refugiaților au fost răsplătiți, pentru cumințenia și ascultarea de care au dat dovadă, cu daruri dulci oferite de Uniunea Ucrainenilor din România.

***

Sărbătorile de iarnă care vestesc Nașterea Mântuitorului sunt însoțite de o atmosferă magică și plină de bucurie pentru copiii ucraineni din toate colțurile țării, grație eforturilor Uniunii Ucrainenilor din România. Pe parcursul acestei perioade festive, UUR a distribuit un impresionant număr de 7963 de pachete cadou, aducând lumină și căldură în inimile micilor vorbitori de limbă ucraineană.

Evenimentele festive au fost o adevărată sărbătoare a bucuriei, la care au fost prezenți copiii entuziasmați, membri ai Comitetelor Filialelor Județene ale UUR, cadre didactice și părinți. Într-o atmosferă plină de freamăt și emoție, micuții au deschis cu nerăbdare cadourile primite, transmițând sincere mulțumiri Moșului pentru gestul său plin de bunătate și generozitate.

Copiii au încântat prin colinde pline de căldură și inocență inimile celor prezenți și au adus împreună comunitatea într-un spirit de sărbătoare și solidaritate. Întâlnirea cu Moș Nicolae a reprezentat un moment de bucurie pentru cei mici și o ocazie de reuniune pentru întregile comunități ucrainene.

Conștientă fiind că investiția morală și financiară în tânăra generație este esențială, Uniunea Ucrainenilor din România continuă să sprijine și să promoveze tradițiile și valorile ucrainene în toate filialele sale. Astfel, în această perioadă festivă, UUR a adus nu doar cadouri, ci și speranță, solidaritate și bucurie în toate comunitățile și în sufletele copiilor ucraineni.

Venerarea colindelor ucrainene în filialele UUR

ARAD

Concertul de colinde ucrainene organizat de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Arad, sub conducerea domnului Gavrilă Miculaiciuc, a adus sâmbătă, 16 decembrie 2023, o atmosferă autentică de sărbătoare și tradiție în inimile participanților.

Colindătorii, provenind din toate regiunile țării, au vestit Nașterea Domnului într-un spectacol plin de originalitate și mândrie culturală. Publicul numeros a fost captivat de diversitatea colindelor, de la cele vechi, păstrate cu sfințenie din generație în generație, până la cele mai noi, toate interpretate de către artiști îmbrăcați în frumoase costume populare.

Evenimentul a primit participarea onorantă a președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, împreună cu membrii Consiliului UUR, și a vicepreședintelui Consiliului Județean Arad, Răzvan Cadar, un susținător al minorităților, care apreciază valoarea adusă de comunitatea ucraineană la zestrea culturală a județului.

Vorbitorii au evidențiat importanța păstrării și promovării valorilor culturale ale etniei ucrainene, ale limbii materne și au îndemnat la pace și înțelegere. Grupurile de colindători au creat o atmosferă de liniște și armonie, transformând evenimentul într-un spectacol înălțător, plin de emoție.

Uniunea Ucrainenilor din România susține financiar și moral astfel de inițiative, oferind speranțe că valorile culturale ale etniei ucrainene vor fi păstrate în siguranță și promovate cu mândrie în viitor.

CARAȘ-SEVERIN

Caransebeș a fost gazda unui eveniment cultural impresionant, în ziua de 16 decembrie 2023, când tradiția și diversitatea au unit comunitatea în cadrul „Festivalului de colinde ucrainene”, un moment plin de emoție organizat de Filiala Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România. Grupuri de colindători din Caransebeș, Cornuțel, Sălbăgelul Nou, Copăcele, Zorile, Lugoj și reprezentanți ai minorității germane din Caraș-Severin au încântat publicul la Casa de Cultură „George Suru.”

Evenimentul a fost onorat de prezența președintelui UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a subprefectului Adina Radici, a primarului Felix Borcean, a membrilor Consiliului (RADEI) UUR și a altor reprezentanți notabili. Deschiderea a fost oficiată de președintele Filialei Caraș-Severin a UUR, Daniel Basaraba, care a subliniat importanța păstrării valorilor tradiționale ale comunității ucrainene din Banatul de munte.

Președintele UUR, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a transmis gânduri de recunoștință față de privilegiul de a trăi în România, „o țară care depune eforturi ca drepturile minorităților să fie respectate din plin și ca membrii acestora să poată să se dezvolte, păstrându-și identitatea, valorile și limba maternă”. Președintele UUR a asigurat că Uniunea va rămâne un liant pentru ucrainenii din

țară și a felicitat Filiala UUR Caraș-Severin pentru faptul că, de la an la an, a ridicat nivelul comunității ucrainene cărășene prin acțiunile sale culturale.

Programul artistic a fost o veritabilă incursiune în bogăția culturii ucrainene, cu reprezentații ale: corului „Călinul Roșu” din Caransebeș și copiilor care studiază în limba ucraineană în același municipiu, grupului vocal din Cornuțel, colindătorilor din Sălbăgelul Nou, tinerei Maria Rusnac, corului „Alunul Verde” din Copăcele, grupului „Moloda Nadiia” din cadrul liceului „Iulia Hasdeu” din Lugoj, coordonat de Vasile Gabriel Bilan. A răspuns invitației și grupul Forumului Democratic al Germanilor din Caraș-Severin, urmați de „Zoria” și de corul „Glasul Ucrainenilor” al Filialei Caraș-Severin a UUR.

GALAȚI

Activitatea organizată de Filiala Galați a Uniunii Ucrainenilor din România, miercuri, 20 decembrie 2023, a reunit membrii comunității într-o sărbătoare a bucuriei, iubirii și armoniei. Desfășurată într-un decor de poveste, serbarea de Crăciun a fost pentru cei aproximativ 170 de participanți, părinți și copii, prilej de conectare la mesajul sacru al colindelor ucrainene.

Parte a culturii populare, colindele au constituit de-a lungul veacurilor cercul spiritual al ființării comunității ucrainene. Și anul acesta, colinde pline de duioșie au răsunat din glasurile cristaline ale membrilor corului „Yasnytsya”, interpretarea lor caldă învăluindu-i pe toți în emoții binefăcătoare.

Și pentru că sărbătoarea Crăciunului îndeamnă la bunătate, recunoștință și generozitate, la eveniment, au fost invitați și elevii Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin” din Galați, iar sextetul instrumental „Armonia” și-a deschis inima cu cele mai frumoase colinde românești.

Programul artistic a continuat cu un musical plin de umor, adaptat după basmul fraților Grimm „Lupul și cei șapte iezi”, pus în scenă de doamna profesoară Olha Cernienko.

La final, copiii au luat în stăpânire toboganele, piscinele cu bile, traseele labirintice și bowlingul. Au fost două ore de veselie, joacă și bună dispoziție, copiii având parte de o experiență revigorantă, vindecătoare, ziditoare de bine.

TULCEA

Evenimentul „Seară de Colinde”, organizat la 19 decembrie 2023 de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Tulcea, sub îndrumarea președintelui filialei, dna Lucica Gherman, a reprezentat o întâlnire festivă și semnificativă pentru comunitatea ucraineană din această regiune.

Desfășurat într-un cadru cald și primitor, evenimentul a avut onoarea să îl primească pe președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae-Miroslav Petrețchi, o personalitate respectată și dedicată promovării valorilor culturale și relațiilor intercomunitare.

În deschidere, dna Lucica Gherman a adus în atenția participanților Rezoluția Congresului 9 al UUR, care stabilește prioritățile următorilor patru ani: intensificarea colaborării cu administrațiile publice din România, promovarea valorilor culturale și religioase ucrainene, susținerea procesului de integrare europeană a Ucrainei și a Republicii Moldova, adaptarea legislației privind drepturile minorităților naționale și respingerea dezinformării, pentru menținerea unității comunității ucrainene din România și a diasporei.

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a transmis un mesaj încurajator membrilor prezenți. El a subliniat rolul esențial al comunității ucrainene din România și al românilor din Ucraina ca punți de legătură între cele două țări. Această abordare a evidențiat importanța dialogului și a colaborării între comunități, pentru a întări relațiile bilaterale și pentru a contribui la promovarea diversității culturale.

De asemenea, Nicolae-Miroslav Petrețchi a exprimat dorința de îmbunătățire a relațiilor dintre comunitate și instituțiile publice, evidențiind, totodată, progresul realizat în ultimii ani. Acesta a subliniat necesitatea unui dialog deschis și constructiv între reprezentanții comunității ucrainene și autoritățile publice, cu scopul de a rezolva problemele și de a contribui la dezvoltarea armonioasă a comunității.

În cadrul „Serii de Colinde”, participanții au avut ocazia să se bucure de interpretări autentice ale colindelor tradiționale ucrainene, aducând, astfel, în prim-plan bogăția culturală a acestei comunități. Fiecare moment muzical a fost îmbogățit cu emoție și tradiție, oferindu-le celor prezenți o călătorie sonoră în universul muzicii ucrainene de sărbătoare. În final, evenimentul organizat de UUR Tulcea a reprezentat o ocazie de a celebra sărbătorile de iarnă și un moment de solidaritate și de întărire a identității culturale ucrainene din Dobrogea.

Sursa: uur.ro

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2024

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Arad	Sărbătoarea Nașterii Domnului Iisus pe rit vechi	Vasile Goldiș	ianuarie	Caraș-Severin	Sărbătorile ucrainene de iarnă	Caransebeș	ianuarie
	Povești ucrainene la gura sobei	Sediul Filialei Arad	ianuarie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Caransebeș	februarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Târnova	februarie		Sărbătorirea poetului Taras Șevcenko. Ziua Internațională a Femeii	Zorile	martie
	Taras Șevcenko – simbol al literaturii ucrainene	Arad	martie		Atelier creativ pentru copiii ucraineni	Copăcele	aprilie
	Rolul femeii în transmiterea limbii ucrainene materne	Căsoaia	aprilie		Concurs de recitare a poeziei ucrainene –etapa județeană	Sălbăgel	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei – faza județeană	Târnova	aprilie		Sesiune de instruire a tinerilor ucraineni „Provocările din social media”	Poiana Mărului	mai
	Schimb de experiență între tinerii ucraineni din Arad și Banat	Timișoara	aprilie		Campionatul județean de mini fotbal	Reșița	mai
	Ziua Cămășii Ucrainene	Dud	mai		Parada Iei Ucrainene	Sălbăgel	mai
	Păstrarea moștenirii culturale	Oradea	mai		Ziua Internațională a Copilului	În toate organizațiile	iunie
	Copilul – bogăția familiei ucrainene. Jocuri și concursuri	Târnova	iunie		Vizitarea mănăstirilor din Caraș-Severin de către enoriașii ucraineni	Caraș-Severin	iunie
Bihor	Sărbătorile ucrainene de iarnă	Oradea	ianuarie		Bucătăria ucraineană	Zorile	iunie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Oradea	februarie	Cluj	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucraineni: Crăciunul, Revelionul, Boboteaza (analiză și evocare)	Cluj-Napoca	ianuarie
	210 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko	Oradea	martie		Ritualul popular ucrainean „Plimbatul Caprei” (din cadrul „Clubului copiilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	ianuarie
	Ziua Internațională a Femeii	Oradea	martie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Cluj-Napoca	februarie
	Tradiții pascale la ucraineni	Oradea	aprilie		Limba Maternă Ucraineană	Cluj-Napoca	februarie
	Ziua Iei și a Cusăturilor Ucrainene	Oradea	mai		210 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko (1814-1861)	Cluj-Napoca	martie
	Ziua Internațională a Copilului	Oradea	iunie		Ziua Femeii (din cadrul Clubului copiilor ucraineni)	Cluj-Napoca	martie
Botoșani	Prietenii limbii materne ucrainene – Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc	Rogojești, Mihăileni	ianuarie		130 de ani de la nașterea regi-zorului și scriitorului Oleksandr P. Dovjenko (1894-1956)	Cluj-Napoca	aprilie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Rogojești	februarie		Tradiții pascale la ucraineni (din cadrul „Clubului copiilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	aprilie
	Recităm cu drag poezie ucraineană – etapa locală	În toate organizațiile	februarie		175 de ani de la nașterea proza-torului și dramaturgului Panas Myrnyi (1849-1920)	Cluj-Napoca	mai
	Olimpiada de Limba Ucraineană – etapa județeană	Botoșani	martie		Ziua Iei Ucrainene (din cadrul „Clubului copiilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	mai
	Dragă doamnă, pentru tine!	Mihăileni	martie		Zilele Culturii Slave și Simpozionul Internațional „Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea – ediția a XI-a	Cluj-Napoca	mai
	Taras Șevcenko, poetul național al ucrainenilor	Botoșani	martie		Ziua Internațională a Copilului (din cadrul „Clubului copiilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	iunie
	Recităm cu drag poezie ucraineană – etapa județeană	Cândești	martie		155 de ani de la nașterea scrii-torului și jurnalistului Myhailo Koțiubynskyi (1864-1913)	Cluj-Napoca	iunie
	Tinere condeie, meșteșuguri artistice tradiționale	Rogojești	aprilie	Galați	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi	Galați	ianuarie
	Sărbătorim împreună zilele municipiului Botoșani	Botoșani	aprilie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Galați	februarie
	Recităm cu drag poezie ucraineană – etapa națională	Sighetu Marmăției	mai		Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeilor ucrainene în păstrarea identității etnice	Galați	martie
	Sărbătorirea Paștelui la ucraineni – schimb de experiență cu comuni-tatea săsească din Făgăraș	În toate organizațiile	mai		Participarea la Festivalul Internațional de Cor	Ucraina	mai
	Caravana prieteniei – Ziua Internațională a Copilului	Dorohoi	iunie		Ziua Internațională a Copilului	Galați	iunie
	Să-i cunoaștem pe copiii ucraineni din Poienile de sub Munte, județul Maramureș	Poienile de sub Munte	iunie		Crăciunul la ucraineni. Originile, semnificația, tradițiile și obiceiurile de Crăciun la ucrainenii din România. Interfe-rențe cu tradițiile și obiceiurile românilor și ale altor minorități	Iași	ianuarie
București	Concert de colinde ucrainene	București	ianuarie	Iași			
	Ziua Internațională a Limbii Materne	București	februarie				
	Zilele poetului Taras Șevcenko, concert și evocare	București	martie				
	Ziua Internațională a Femeii (UFUR)	București	martie				
	Călătorie de documentare la Filialele Satu Mare și Maramureș	Satu Mare, Maramureș	aprilie				
	Să-i cunoaștem pe tinerii ucraineni din Banat. Călătorie de documentare la Filialele Timiș, Caraș-Severin, Arad	Filialele Timiș, Caraș-Severin, Arad	iunie				

(Continuare la pagina 10)

Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene de la Suceava

Una dintre cele mai importante sărbători creștine este Crăciunul, sărbătoarea Nașterii Domnului Iisus Hristos. Colindătorii sunt cei care vestesc acest eveniment, fiind primiți cu cinste în casă, deoarece se crede că aduc prosperitate în anul care stă să-nceapă. Primii colindători au fost păstorii, care au mers, călăuziți de stea, la ieslea din Betleem unde s-a născut pruncul Iisus, bucurându-se de glasul îngerilor și de minunea la care au fost martori, aceștia răspândind degrabă în toată cetatea vestea cea bună a nașterii Mântuitorului.

Minoritatea ucraineană din județul Suceava a celebrat obiceiurile și tradițiile de iarnă în a treia zi de Crăciun, la 27 decembrie 2023, de Sărbătoarea Sfântului Ștefan, când a avut loc Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene, ediția a XXIII-a, organizat de Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, reprezentată de domnul președinte Ilie Sauciuc, în parteneriat cu Casa de Cultura a Studenților din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, reprezentată de domnul director Ianoș Valentin. Evenimentul a adus în prim-plan moștenirea culturală și spirituală a comunității de ucraineni din Bucovina.

Președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, prezent la eveniment, și-a exprimat bucuria de a fi în mijlocul participanților într-un moment atât de special, care „reunește familia și ne duce cu gândul la copilărie”, mulțumind statului român pentru sprijinul oferit în organizarea evenimentelor prin care sunt promovate cultura, tradițiile și obiceiurile minorității ucrainene din România. Cu acest prilej, președintele Filialei

colaborând cu instituții din Ucraina, Congresul Mondial al Ucrainenilor și Congresul European al Ucrainenilor, dând citire Rezoluției Congresului 9 al UUR, desfășurat la București în perioada 21-22 octombrie 2023.

La deschiderea evenimentului, s-au adresat publicului cu urări de bine invitații speciali: Cristian Șologon, subprefect al județului Suceava, Daniel Serdenciuc, președintele Filialei Iași a UUR, Vasile Protsiuk, directorul adjunct al Colegiului Pedagogic al Universității Naționale de Stat „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, Ucraina, Vasile Ioneț, directorul Liceului din Iordănești, Ucraina. Părintele Valentin Ardelean de la Parohia Izvoarele Sucevei a rostit o rugăciune de binecuvântare înaintea începerii programului de colinde.

Pe scena sălii Auditorium „Joseph Smith” a Universității „Ștefan cel Mare Suceava”, au evoluat nouă ansambluri artistice și grupuri vocale: grupul vocal al Colegiului Pedagogic al Universității Naționale de Stat „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, coordonat de Vasyl Protsiuk, grupul vocal „Cervona Kalena” din Negostina, coordo-

tradiție prin colindele deosebite pe care le-a interpretat. Totodată, acesta a afirmat că „Bucovina este mai frumoasă și mai bogată datorită obiceiurilor care se păstrează cu sfințenie în aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu”.

Grupul vocal al Colegiului Pedagogic din cadrul Universității Naționale de Stat „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți a fost invitat la acest festival în cadrul Parteneriatului „Elevi acum, profesori în devenire”, încheiat între unitatea de învățământ ucraineană, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava și Filiala Suceava a UUR. Această

colaborare a început în urmă cu opt ani și oferă posibilitatea de a efectua schimburi de experiență didactică și de bune practici în educație și participarea la diverse evenimente culturale desfășurate la Suceava sau la Cernăuți.

Reprezentanții Liceului din Iordănești, Ucraina, au legat o frumoasă prietenie cu membrii comunității ucrainene din Suceava, în urma derulării Proiectului Transfrontalier încheiat cu Primăria Bălcăuți, „Acces îmbunătățit în școlile din zona rurală transfrontalieră Yordaneshy și Bălcăuți”, finanțat prin Programul Operațional Comun România – Ucraina 2014-2020.

În sală, au fost prezenți refugiați ucraineni, profesori de limba ucraineană, membri UUR, simpatizanți și reprezentanți ai Comitetului Filialei Suceava a UUR: Ilie Sauciuc, Niculina Clapon, Nadia Boiciuc, Zirca Ianoș, pr. Mihai Cobziuc.

Colindatul constituie o moștenire spirituală neprețuită pe care o păstrăm și o transmitem cu sfințenie tinerei generații. Scopul acestui festival constă în valorificarea, promovarea și păstrarea frumoaselor colinde ucrainene specifice zonei noastre.

Delia Mihaela MARTINEAC

Suceava a UUR, Ilie Sauciuc, a subliniat ca Uniunea Ucrainenilor din România este singura organizație care reprezintă minoritatea ucraineană din România atât în țară, cât și în relațiile externe,

nat de Niculina Clapon, grupul „Vocile Negostinei”, coordonat de prof. Antoneta Crainiciuc, grupul vocal al refugiatelor din Ucraina „Spivuci Ukrainky” din Suceava, coordonat de Viktoria Dryhola, grupul vocal al UUR din Gropeni, coordonat de Radu Nicolaișen, ansamblul „Kolo-meika” din Siret, coordonat de Zirka Ianoș, ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți, coordonat de prof. Petru Șoiman, grupul de copii „Izvoarașul” al Școlii Gimnaziale Izvoarele Sucevei, coordonat de pr. Valentin Ardelean, ansamblul Liceului Iordănești, Ucraina, coordonat de prof. Marina Șapcă. În încheiere, părintele Mihai Cobziuc, consilier eparhial la Biroul pentru Relații cu Minoritățile din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a adus o notă de spiritualitate și

Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene din Banat

Vestea nașterii pruncului Iisus Hristos a fost adusă în vestul țării, la Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene din Banat, de către grupurile artistice venite din localitățile: Lugoj, Știuca, Petroasa Mare, Bârna, Pogănești, Bethausen, Criciova, Făget și Remetea Mică.

La această manifestare specifică sărbătorilor de iarnă, organizată de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, la data de 15 decembrie 2023, au fost invitați atât elevii, părinții, profesorii de limba ucraineană, inspectorii școlari de la ISJ Timiș, reprezentanți ai administrațiilor publice locale și ai minorităților naționale bănățene, cât și etnicii ucraineni din județele Caraș-Severin și Arad.

giați din Ucraina. Binecuvântarea spectacolului și a participanților a venit din partea preotului ortodox Vasile Anișorac. De la festival nu au lipsit invitații de seamă, membrii Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România (RADA), împreună cu președintele acestuia, deputatul Nicolae-Miroslov Petrețchi, care a subliniat faptul că: „a fost o ediție la un nivel extrem de înalt, la fel ca și celelalte ediții, însă ceea ce am observat de această dată este faptul că participanții la acest festival au venit din toate colțurile țării unde trăiesc etnicii noștri: Tulcea, Botoșani, Suceava, Maramureș, Satu Mare, Arad, București, Cluj și Caraș-Severin. Și, iată că, de fiecare dată, în fiecare an, Centrul Cultural al Ucrainenilor din Timișoara devine casa ucrainenilor din România, și nu doar atât, acest festival devenind internațional, deoarece adună laolaltă reprezentanții ucrainenilor din patria noastră și din alte țări”.

Cu acest prilej, președintele Filialei timișene a Uniunii Ucrainenilor din România, dna Maria

Szabo Condei, a dat citire Rezoluției Congresului 9 al UUR, iar, la final, a mulțumit tuturor participanților. „Această atmosferă încărcată de emoție, de costume naționale și diferite colinde tradiționale care aparțin diverselor regiuni ne-a adus într-o unitate, bucurie și un sentiment de acasă”, a declarat Maria Szabo Condei.

Spiritul sărbătorilor de iarnă și feeria Crăciunului au fost resimțite în toate comunitățile, iar acest Festival Internațional de Colinde Ucrainene din Banat demonstrează, încă o dată, că indiferent unde ar trăi ucrainenii pe acest pământ, aproape sau departe de Ucraina, ei își păstrează cu sfințenie nu doar obiceiurile și tradițiile specifice sărbătorilor de iarnă, ci și limba maternă și portul tradițional.

Mihaela BUMBUC

De peste hotare, ne-au încântat cu tradiționalele colinde ucrainene din localitatea Kula, coordonați de Filip Pronek, președintele comunității ucrainene din Serbia, și câteva grupuri de refu-

Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucrainenii — ediția a XXXI-a

(Urmare de la pagina 1)

Destinația finală a paradei, reprezentând și spațiul desfășurării festivalului, a fost Parcul Central al municipiului, unde au avut loc ceremonia oficială de deschidere a evenimentului și, ulterior, reprezentațiile artistice ale grupurilor venite din țările menționate.

Ceremonia a fost deschisă prin intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei, subliniind astfel caracterul internațional al evenimentului. Oficialitățile prezente, atât din țară, cât și din străinătate, au luat cuvântul, exprimându-și aprecierea față de importanța festivalului și contribuția sa la păstrarea identității culturale, aducând, totodată, mesaje de felicitare și susținere față de Uniunea Ucrainenilor din România și conducerea acesteia, pentru munca și activitatea asiduă pe care o depun în sprijinul comunității ucrainene din România, și nu numai, oglindind cu mândrie principiile și scopurile după care se ghidează, și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor aparținând minorității ucrainene, precum și perpetuarea identității, culturii și valorilor ucrainene.

În deschiderea evenimentului, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a adus în prim-plan, prin discursul său, semnificația profundă a Festivalului de Colinde, subliniind că acesta reprezintă o ocazie de a păstra cu sfințenie moștenirea culturală a comunității ucrainene și că, indiferent de zona în care trăiesc, ucrainenii din România își onorează strămoșii și păstrează tradițiile cu devotament. De asemenea, cu recunoștință, deputatul a menționat contribuția celor implicați în derularea evenimentului, remarcându-l drept o tradiție binecuvântată la Sighetu Marmatei.

Mai mult decât atât, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi a transmis mulțumiri autorităților române pentru sprijinul acordat minorităților naționale, în general, și minorității ucrainene, în special, apreciind posibilitatea oferită comunităților de a-și păstra, promova și transmite identitatea, su-

bliniind că aceasta reprezintă „bogăția nestemată a unui popor”.

Tot în cadrul alocuțiunii sale, într-o notă mai solemnă, președintele UUR a adus în discuție situația dramatică din țara vecină, Ucraina, unde ucrainenii luptă pentru libertate, valori democratice, limbă și identitatea acestora, iar, cu speranța într-un viitor luminos, a exprimat dorința ca atât Ucraina, cât și Republica Moldova să devină parte integrantă a familiei europene cât mai repede, susținându-le calea europeană aleasă.

Pe scena festivalului, au urcat nu doar ansambluri artistice, ci și grupuri vocale formate atât din etnici ucraineni de pe teritoriul țării și al Europei, cât și din refugiați ucraineni stabiliți în diverse regiuni ale României. Astfel, evenimentul a oferit un mediu incluziv, unde cultura și tradiția au fost exprimate într-o varietate de moduri și în care participarea reprezentanților Guvernului și Parlamentului României, ai Ambasadelor Ucrainei și României, ai Congresului Mondial al Ucrainenilor, ai administrațiilor publice locale, precum și ai personalităților academice și bisericești a consolidat caracterul oficial și de importanță strategică a Festivalului Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucrainenii.

În cadrul evenimentului, au mai luat cuvântul numeroase personalități importante, reflectând astfel un spectru variat al sprijinului și aprecierii pentru comunitatea ucraineană din România. Discursurile au inclus intervenții ale unor reprezentanți de marcă precum Rudolf Stauder, prefectul județului Maramureș, și Daniela Onița Ivașcu, viceprimarul municipiului Sighetu Marmatei, care au subliniat contribuțiile semnificative ale Uniunii Ucrainenilor din România și importanța consolidării relațiilor interetnice. Totodată, ambasadorul României la Kiev, Victor Micula, primul secretar al Ambasadei Ucrainei în România, Grigoriy Zakrayavski, și Florin Grațian Pârvu, consulul României la Solotvino, au evidențiat colaborarea bilaterală și susținerea reciprocă între cele două țări.

De asemenea, prezența Jaroslavei Hartiyanyi, președinta Congresului Mondial al Femeilor Ucrainene, a accentuat importanța colaborării internaționale în promovarea valorilor culturale și sociale. Mesajele transmise de Dincer Geafer, subsecretar de stat la Departamentul pentru Relații Interetnice, și de Petru Bledea, subsecretar de stat la Ministerul Afacerilor Interne, au evidențiat angajamentul autorităților în sprijinirea diversității etnice. De cealaltă parte, ambasadorul onorific al guvernelor francofone din Belgia, Zenon Koval, și Igor Hoholyak, director al reprezentanței Congresului Mondial al Ucrainenilor din Bruxelles, au adus în discuție dimensiunea internațională a eforturilor de păstrare a identității culturale. Nu în ultimul rând, Ion Dubovici, șef de catedră la Universitatea Națională de Silvicultură din Ucraina, a evidențiat legăturile educaționale și academice dintre cele două țări, iar Myroslava Levch, membru al Consiliului Regional Transcarpatia, și Dorin Popescu, președintele Asociației „Casa Mării Negre”, au adus contribuții la discuție, exprimându-și aprecierea pentru implicarea activă a comunității ucrainene.

Unitatea manifestată la prezentul festival nu se limitează doar la evenimentul în sine, ci are un impact durabil atât în comunitățile locale ale ucrainenilor, cât și la nivel internațional, astfel încât, prin promovarea autenticității culturale a etnicilor ucraineni, festivalul devine un exemplu de coeziune și continuitate a unor tradiții și obiceiuri ancestrale inedite, dar și un prilej de apreciere și consolidare a moștenirii culturale bogate a regiunii.

Astfel, Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucrainenii de la Sighetu Marmatei nu este doar o sărbătoare anuală, ci o afirmare a identității culturale, a respectului pentru tradiții și a aspirației către unitate și pace, iar, cu fiecare ediție, acest eveniment devine o experiență culturală comună, care îi conferă autenticitate și relevanță în lumea contemporană, unind ucrainenii sub aripa valorilor care îi reprezintă.

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2024

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Iași	Evocarea literară „Ștefan Tcaciuc și Mihai Eminescu”. Excursie la Cernăuți	Iași	ianuarie
	Masa rotundă „Ziua Limbii Materne”. Istoricul și semnificația evenimentului pentru minoritatea ucrainenilor	Iași	februarie
	Masa rotundă „Ziua Internațională a drepturilor femeilor și a păcii” (Semnificația, istoricul și importanța pentru femeia ucraineană). Ziua Internațională a Scriitorului (Scriitorii și poeții de etnie ucraineană din România și opera acestora)	Iași	martie
	Sărbătorirea celei de-a 210-a aniversări de la nașterea poetului ucrainean Taras H. Șevcenko	Iași	martie
	Masă rotundă și activități practice-demonstrative pe tema „Istoricul bucătăriei ucrainene. Tradiții și inovații în domeniul culinar specific ucrainean. Sfaturi pentru tinerele gospodine	Iași	aprilie-august
	Festivalul de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucrainenii – ediția a XXXI-a	Sighetu Marmației	ianuarie
	Ziua Limbii Materne	Sighetu Marmației	februarie
	Simpozionul „Rolul femeii ucrainene în societate”	Sighetu Marmației	martie
	Concursul tematic „Taras Șevcenko în imagini și cuvinte”	Sighetu Marmației	martie
	Olimpiada de Limba Ucraineană – etapa județeană	Sighetu Marmației	martie
	Concursul de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Rona de Sus	aprilie
	Concursul de recitare a poeziei ucrainene – etapa națională	Sighetu Marmației	aprilie
	Cântece și dansuri ucrainene de pe Valea Ruscovei	Ruscova	aprilie
	Cinstirea veteranilor de război și păstrarea tradițiilor la ucrainenii	Poienile de sub Munte	mai
	Obiceiuri pastorale de primăvară la ucrainenii – Mira la huțuli	Bistra	mai
	Hramul Parohiei Ortodoxe Ucrainene din Bistra	Bistra	mai
	Hramul Parohiei Ortodoxe Ucrainene Nr.1 din Poienile de sub Munte	Poienile de sub Munte	iunie
	Hramul Parohiei Ortodoxe Ucrainene din Remeți	Remeți	iunie
	Hramul Parohiei Greco-Catolice Ucrainene din Valea Vișeuului	Valea Vișeuului	iunie
	Cupa de fotbal a UUR, Filiala Maramureș	Repedea, Rona de Sus, Crăciunești, Remeți, Sighetu Marmației	iunie-septembrie
Satu Mare	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucrainenii din Satu Mare	Micula	ianuarie
	Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității lingvistice și culturale	Satu Mare	martie
	Zilele „Taras Șevcenko”	Satu Mare	martie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Micula	aprilie
	Olimpiada de Limba Ucraineană – etapa județeană	Micula	aprilie

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Satu Mare	Ziua Cămășii Ucrainene	Tarna Mare	mai
	Excursie documentară – „Ucrainenii din Banat”	Timiș	mai
	„Ce pot face două mâini dibace” (Ziua Internațională a Copilului)	Micula	iunie
	Influente ucrainene în personalitatea lui Eminescu	Cernăuți	ianuarie
Suceava	Ziua Internațională a Limbii Materne	Bălcăuți	februarie
	Comemorarea scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina	Dărmănești	februarie
	Rolul femeii ucrainene în păstrarea limbii materne – Ziua Internațională a Femeii	Suceava	martie
	Comemorarea poetului național Taras H. Șevcenko	Negostina	martie
	Olimpiada de Limba Ucraineană – etapa județeană	Suceava	martie
	Tradiția încondeierii ouălor la ucrainenii	Paltinu	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Bălcăuți	aprilie
	Istoria și tradițiile ucrainenilor din România – concurs național	Suceava	mai
	Conviețuiri, ediția a XXVIII-a	Negostina	mai
	Ziua Internațională a Copilului	Siret	iunie
	Spiritualitate ortodoxă ucraineană în municipiul Suceava	Suceava	iunie
Timiș	Evocarea sărbătorilor de iarnă la ucrainenii	Remetea Mică	ianuarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Lugoj, Liceul „Iulia Hasdeu	februarie
	Rolul femeii în păstrarea identității ucrainene	Timișoara – Casa de Cultură	martie
	Zilele „Taras Șevcenko”	Lugoj, Teatrul Național „Traian Grozăvescu”	martie
	Olimpiada de Limba Ucraineană – etapa județeană	Lugoj, Liceul „Iulia Hasdeu”	martie
	Istoria și tradițiile ucrainenilor	Școala Știuca	martie
	Creatori de artă populară ucraineană	Timișoara – Muzeul Satului Bănățean	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene	Știuca	aprilie
	Concert religios pascal	Știuca	aprilie
	Călătorie culinară	Lugoj	aprilie
	Cântec tradițional ucrainean	Petroasa Mare	mai
	Schimb de bune practici – proiect între liceele „Iulia Hasdeu” și „Taras Șevcenko”	Lugoj – Sighetu Marmației	mai
	Perpetuarea limbii și tradițiilor ucrainene în cadrul familiei mixte	Timișoara	mai
	Ziua Copiilor Ucrainenii	Muzeul Satului Bănățean – Casa ucraineană	iunie
	Tradiții culinare ale ucrainenilor din Banat	Muzeul Satului Bănățean – Casa ucraineană	iunie
	Caravana ucraineană	Bethausen	iunie
Tulcea	Sărbătorile de iarnă la ucrainenii nord-dobrogeni	În toate organizațiile locale	ianuarie

(Continuare la pagina 11)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2024

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Tulcea	Concurs de poezie, cântec și dans ucrainean	Tulcea, Pardina, Crișan, Letea, Sfântu Gheorghe, Murighiol	februarie
	Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității etnice	În toate organizațiile locale	martie
	Zilele „Taras Șevcenko”	Tulcea	martie
	Tradiții și obiceiuri ucrainene. Întâlnire cu fiii satului	Letea, Sfântu Gheorghe, Fântâna Mare, Murighiol	mai
	Tradiții și continuitate la ucraineni. „Festivalul Bujorilor” – ediția a VII-a	Fântâna Mare	mai
	Întâlnire cu fiii satului	Caraorman	mai
	Ziua Copilului în familia ucraineană. Cel mai bun recitator	Tulcea, Letea, Murighiol, Crișan, Pardina, Sfântu Gheorghe	iunie
	Festivalul mierii „Albina ucraineană în Dobrogea”	Telița	iunie
Comisia pentru Cultură	Întâlnire cu scriitorii	Suceava	iunie
UFUR	Participarea la Festivalul Internațional de colinde	Sighetu Marmăției	ianuarie
	Sărbătoarea Zilei Internaționale a Limbii Materne	În fiecare școală unde se studiază limba maternă ucraineană	februarie
	Un buchet de flori pentru cea mai gingașă ființă – femeia	În toate organizațiile de femei ucrainene	martie
	Omagiu marelui poet ucrainean Taras Șevcenko	În toate organizațiile de femei ucrainene	martie
	„Să facem sărbătorile cât mai frumoase, să-i facem fericiți pe cei necăjiți”	În toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie
	Sunt cetățean cu drepturi depline și șanse egale!	În toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie
	Simpozion „15 mai – Ziua Internațională a Familiei”. „Violența domestică poate ucide”	Satu Mare	mai
	Să nu uităm comorile strămoșești ale foclorului ucrainean	În toate organizațiile de femei ucrainene	iunie
	„Zâmbet de copil ucrainean” – Ziua Mondială a Copilului	În toate organizațiile de femei ucrainene	iunie
	Să celebrăm portul popular. Ziua Iei Ucrainene	Timișoara	mai
UTUR	Tinerii ucraineni – ajutoarele lui Moș Crăciun. Întâlnirea tinerilor ucraineni. Cunoașterea comunității tinerilor ucraineni	În filialele UUR	ianuarie
	Oferirea unui măștișor cu ocazia zilelor de 1 Martie și 8 Martie cadrelor didactice care predau limba ucraineană	În filialele UUR	martie
	Întâlnirea tinerilor ucraineni – importanța implicării tinerilor în viața social-politică	Timișoara	martie
	Întâlnirea tinerilor ucraineni. Rolul tinerilor în perpetuarea culturii și tradițiilor ucrainene din România	Suceava	aprilie
	Campanie de ecologizare	În filialele UUR	mai

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Comisia pentru educație și știință	Olimpiada de Limba și Literatura Ucraineană – etapa națională	București	aprilie
(Continuare în numărul următor)			

Cunoscutul publicist și om de cultură ucrainean Ivan Liber a trecut în eternitate

Cunoscutul compozitor, prozator, publicist, om de cultură ucrainean, profesorul IVAN LIBER, a trecut în eternitate la vârsta de 91 de ani.

Ivan Liber s-a născut la 5 februarie 1932, într-o familie de țărani din satul Ruscova, județul Maramureș. După absolvirea școlii primare din satul natal, și-a continuat studiile la gimnaziul din Ujhorod. La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, a studiat la Liceul Ucrainean din Sighetu Marmăției, iar, ulterior, a absolvit Conservatorul din București, fiind licențiat în compoziție, dirijat și muzică.

Pasiunea pentru muzică i-a fost insuflată de profesorul Myhailo Mytryniuk, originar din Basarabia, care a condus mai multe ansambluri artistice ucrainene din Maramureș.

Ivan Liber este fondatorul corului „Alunul verde” din satul Copăcele, unde s-a mutat în anul 1951. A alcătuit cu multă dăruire și pricepere repertoriul acestui cor, care constă în cântece populare și piese ale compozitorilor ucraineni și români. De asemenea, profesorul Liber a organizat, la școala din localitate, un cor de elevi din clasele V-VIII, format din 70-120 de copii.

Împreună cu „Alunul verde”, Ivan Liber a întreprins numeroase turnee în zona Banatului, iar, în 1991, corul a participat la Kula (din fosta Iugoslavia), unde se află o mare comunitate ucraineană. Tot în 1991, „Alunul verde” a participat la Festivalul Culturii Ucrainene de la Svidnik, Slovacia, precum și la Festivalul Internațional Ucrainean „Dolia”, din Cernăuți.

Ivan Liber este, de asemenea, fondatorul corurilor „Cervona Kalyna” și „Holos Ukrainiv”.

Totodată, profesorul Liber a dedicat mult timp culegerii cântecelor populare din satele ucrainene din Banat, fiind autorul a zeci de cântece pe versurile poezilor ucraineni din România. Majoritatea pieselor sale au fost interpretate de corurile conduse de domnia sa.

Ivan Liber a publicat, de asemenea, numeroase culegeri de cântece și monografii, printre care:

- „Alunul verde”, culegere de cântece ucrainene din România (2000);
- „Floarea de cireș”, culegere de cântece pe versurile poezilor ucraineni din România. Prelucrări de cântece ucrainene din România (2003);
- „Bate, vântule, din Bucovina”, culegere pe versurile poetului Ștefan Tcaciuc. Prelucrări de cântece ucrainene din Bucovina (2005);
- „Trei fântâni în câmp”, culegere de cântece ucrainene, Editura RCR Editorial, București (2006);
- „Clic-clic”, culegere de cântece ucrainene, pentru copii, Editura RCR Editorial, București (2008);
- „Cântece populare ale ucrainenilor din Banat, România”, culegere de cântece populare ucrainene din Banat, co-autor Ivan Hlanta. Editura VAT „PATENT”, Ujhorod (2009);
- „Un platan deasupra apei” (2015);
- „O, ce veste minunată!”, culegere de colinde religioase și laice ucrainene, Editura RCR Print, București (2017);
- „Învingătorii”, roman autobiografic, Editura RCR Print, București (2019);
- „Corul mixt ucrainean «Alunul verde»”, monografia corului „Alunul Verde”, Editura RCR Print, București (2021);
- A alcătuit, împreună cu scriitorul Gheorghe Lucan (Iurii Lucan), o culegere de cântece pentru școlile ucrainene din România (pentru clasele III-VIII), care au apărut la Editura Didactică și Pedagogică, București;
- A publicat cântece puse pe note, articole și studii în publicațiile ucrainene «Обрії» („Orizonturi”), «Новий вік» („Veac nou”), «Наш голос» („Glasul nostru”), «Український вісник» („Curierul ucrainean”), «Вільне слово» („Cuvânt liber”), «Дзвоник» („Clopoțel”), „Curierul ucrainean”.

Ivan Liber a fost unul dintre fondatorii Uniunii Ucrainenilor din România, iar o perioadă considerabilă a condus Filiala județeană Caraș-Severin, ocupând, între anii 2015-2022, și funcția de prim-vicepreședinte al UUR. Plecarea profesorului Ivan Liber reprezintă o grea pierdere pentru cultura ucraineană și pentru toți cei care l-au cunoscut! A fost un OM extraordinar, un dascăl și un mentor excepțional, un OM devotat în tot ceea ce a întreprins!

Transmitem sincere condoleanțe familiei îndoliate!
Dumnezeu să-l odihnească în Pace și Lumină!

Sărbători ucrainene la Botoșani

Sărbătorile în satele Rogojești, Căndești Bucovina, Sinăuți și Tudor Vladimirescu din județul Botoșani, localități care au rămas apropiate limbii materne, ale căror locuitori prețuiesc adevăratele valori ale umanității au, mai mult decât în alte locuri, o vibrație aparte, un spirit de unitate, de cumințenie. Peste aceste sate perturbă liniștea un vânt tăios al iernii, care aduce cu el nostalgia amintirilor bunicilor, a străbunicilor, a vremurilor trecute, a părinților care nu mai sunt printre noi.

Sărbătoarea satului ucrainean nu a rămas niciodată fără ecou, ucrainenii, punând la loc de cinste icoanele sfinților, au strâns bănuț cu bănuț și au pictat bisericile, îngrijindu-le la fel cum își îngrijesc casele. Troițele, de la intrările în sate, stau mărturie apartenenței lor la creștinism încă din cele mai vechi timpuri. Au și oameni de seamă care se implică activ în viața comunității, mulți știuți, mulți neștiuți, cei din urmă dorind să rămână în anonimat fiind modești, dar foarte dedicați. Doamna sportului românesc, Elisabeta Lipă, este nelipsită de la evenimentele cu impact major asupra comunității locale, ocazie cu care îi mulțumim pentru fiecare gest, pentru fiecare gând frumos, pentru că ne face atât de mândri și oferă sportivilor noștri un exemplu de curaj, de autodepășire.

Să revenim la sărbătorile iernii în care am simțit „pe viu” emoția celor care s-au bucurat de colinde și de darurile primite din partea UUR. I-am văzut făcând ultimele pregătiri pentru marile sărbători ale iernii, primenindu-și casele, curțile, chiar și de pe drum măturând frunzele moarte și praful, vrând parcă să readucă la viață vremuri demult apuse, când – vorba scriitorului – „timpul avea răbdare cu oamenii”.

În același timp, vârsticii care au fost colindați în biserici, și nu numai, s-au bucurat de faptul că nu au fost uitați de darurile primite din partea

tanților Parohiei «Sfântul Mare Mucenic Dimitrie» din Căndești, oaspeților din Ucraina, copiilor, elevilor și tinerilor care au încântat cu colindele lor, laudând prestația acestora și mulțumind, de asemenea, enoriașilor, membrilor UUR, invitaților și tuturor celor care au onorat cu prezența această activitate”.

Dincolo de această descriere atât de bogată în informații, imaginile redau emoția, bucuria de a dăru și de a primi. Darul este prilejul de a arăta că ne pasă, iar conducerii UUR îi pasă cu adevărat. Niciun moment important nu a rămas nemarcat, nicio filială uitată, niciun colț de țară omis și în toate satele cu etnici ucraineni răsună colinde strămoșești, se meditează asupra alor noștri greu încercați de soartă, dar, în același timp, sărbătorim și cu românii noștri, într-un registru solemn, Nașterea Domnului. Românii de etnie ucraineană au două inimi, una bate în ritmul muzicii lui Enescu, iar cealaltă colindă „Șchedryi Vecir”. Darul este semnul pe care îl dăm semenilor noștri, este exemplul pe care îl urmărim și pe care Sfinții l-au înrădăcinat. Timpul nostru este un dar, iar pregătirea darului cere timp, așadar, din-

colo de materializarea darului triumfă umanitatea, triumfă sensul darului. UUR trece peste „descompunerea timpului” și, la sfârșit de an, transformă timpul dăruit de Dumnezeu într-o colindă care răsună, pentru că Hristos, Lumina Lumii, se naște din nou. Prin aceste întâlniri, nașterea lui Iisus devine contemporană, nu e pierdută undeva în timp. Colindele unesc umanitatea, unesc adevărații creștini și ne fac să ne dăm seama că sfârșitul anului are manifestări în toate planurile: familial, social, profesional, creștin.

UUR constituie un exemplu, ajunge în școli, în sate, în orașe, în biserici și în inimile care au nevoie de modele. Copiii din toate școlile în care se studiază limba ucraineană au fost vizitați de reprezentanții lui Moș Crăciun. Darul este un răspuns dat lui Dumnezeu pentru toate binefacerile, este un prim semn al apropierii de Hristos, motiv pentru care noi, în acest mod, încercăm să ne asumăm condiția umană, nelăsând nemarcată această Naștere și renaștere a umanității. Fotografiiile din care reiese bucuria copiilor de a colinda reprezintă dovezi vii ale existenței harului lui Hristos care trece dincolo de timp și insuflă o anume stare, o ieșire din pasivitate, o investire în eternitate. Colinda nu e un carnaval, colinda noastră e trăirea care ne face să privim cu optimism viitorul. De la mic la mare, în școlile din Căndești, din Mihăileni, din Tudor Vladimirescu, copiii au trăit alături de domni profesori bucuria nașterii Pruncului care ne-a ridicat la statutul de Creație divină și Căruia îi putem oferi în dar timpul nostru, colinda noastră trăită, recunoștința prin verbul „a dăru”. Mulțumim conducerii UUR, tuturor reprezentanților, preoților, creștinilor care și-au asumat adevărata semnificație a Crăciunului, și anume invitarea la reflecție, la renaștere, la comuniune, la o bucurie reală, durabilă. Este momentul reîntoarcerii spre adevăratele valori ale omenirii, la reamintirea istoriei, la faptul că ceea ce ni se întâmplă în viață nu este incidental, nouă ni se acordă șansa ca, odată cu Nașterea lui Hristos, să primim o viață nouă, să trecem cu bine peste toate, să fim conștienți că „Paradisul nu e pe pământ”, că toți cei cărora le pasă au fost și sunt alături de noi, an de an, la evenimentele importante care ne guvernează existența!

Căndești – Sfântul Mare Mucenic Dimitrie (retrospectivă)

La ora 18:00, miercuri, 25 octombrie 2023, se spune „gata!” treburilor gospodărești. Preotul Florentin Ionuț Amarinei, implicat în toate activitățile comunității, este un neobosit propovăduitor al valorilor creștine și își cheamă fiii duhovnicești la slujba vecerniei. Au răspuns cu toții chemării, ba, mai mult, părintele a avut alături preoți de pe Valea Siretului, care au adus slavă bunului Dumnezeu.

26 octombrie 2023, în lumina binecuvântată atât la propriu, cât și la figurat (după se poate observa din imagini), părintele săvârșește Sfânta Liturghie, prilej de cinstire al Tatălui nostru Ceresc, dar și al ocrotitorului satului, Sfântul Mare Mucenic Dimitrie Izvorătorul de mir.

În după-amiaza aceleiași zile, Uniunea Ucrainenilor din România, în colaborare cu Primăria Comunei Căndești și cu Școala Gimnazială Căndești, a organizat un eveniment cultural-artistic dedicat acestei mari întâlniri a fiilor satului. Scena Căminului cultural a fost gazda a 20 de invitați din greu încercata Ucraină, persoane care au găsit resurse să transmită prin cântece populare spiritul autentic ucrainean. Nu mai conta etnia invitaților, români sau ucraineni, aceștia bucurându-se din plin de eveniment și de reîntâlnire. Să știți că marile sărbători unesc oameni frumoși, agreabili, primitori, cu zâmbete pe buze și cu fețele luminate de bunătate! Copiii au fost esența evenimen-

tului, ei recitând poezii în limbile ucraineană și română, dansând și cântând. Cum toamna are florile ei, la fel și comuna Căndești a găzduit pe scenă „propriile flori”, formația instrumentală „Florile Bucovinei”, cea care a susținut un frumos program artistic la sărbătoarea satului. Dansurile „Primăverii”, formație din cadrul Filialei Botoșani a UUR (din Rogojești), au dinamizat atmosfera și au arătat că unitatea în diversitate e atât de frumoasă, de prețioasă.

Oficialitățile s-au bucurat alături de noi și pe rând au luat cuvântul, pentru a arăta că tot ce este frumos necesită colaborare, efort colectiv, deschidere, respect reciproc, dar mai ales ocrotire și inspirație de la Bunul Dumnezeu, prin Sfinții Săi și prin harul Său.

Au luat cuvântul: dl primar Ștefan Coțofrec, dna viceprimar Chițac Sanda, președintele UUR Botoșani, dl Victor Semciuc, dl consilier din partea UUR, Dumitru Iavorenciuc, dl Victor Hrihorciuc, prim-vicepreședinte al Filialei UUR Iași, invitați din Ucraina, reprezentanți ai instituțiilor județene, dl Paul Bilocopetiu, inspector pentru limbă ucraineană în județul Botoșani. Noi, spectatorii, am avut un cuvânt important de spus, dar am lăsat aplauzele „să vorbească”!

Claudia SEMCIUC

ROMÂNIA - UCRAINA: COOPERARE JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

„Cu ocazia Zilei Naționale a României, doresc să transmit poporului român cele mai călduroase urări de sănătate, prosperitate și succes.

La mulți ani, România!

Înainte de toate, aș dori să mulțumesc Guvernului, conducerii României, respectiv tuturor românilor care sprijină diplomatic și umanitar Ucraina în această perioadă de criză, cauzată de războiul rusiei împotriva Ucrainei.

În ultimii 5-10 ani, România a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și a drepturilor minorităților, fapte care reflectă angajamentul crescut față de valorile democratice și respectul pentru diversitatea culturală.

România a adoptat și implementat legi care garantează protecția și promovarea diversității etnice, lingvistice și culturale ale minorităților. Există o preocupare constantă pentru sprijinirea și promovarea identității culturale a comunităților etnice din România. De asemenea, au fost luate măsuri pentru a asigura participarea activă a minorităților în viața politică, legislativă, socială, culturală etc. Aceste eforturi includ sprijinirea instituțiilor de învățământ în limba maternă, facilitarea accesului minorităților la informații în limba maternă și promovarea reprezentării acestora în diferite domenii.

Menționez că autoritățile statului român continuă să lucreze pentru a asigura respectarea deplină a drepturilor omului și a egalității pentru toți cetățenii, indiferent de apartenența lor etnică sau culturală. Continuarea dialogului și colaborarea între autorități, societatea civilă și comunitățile minorităților sunt esențiale pentru a consolida progresul și pentru a garanta drepturile minorităților și promovarea unui mediu mai tolerant și incluziv în România.

Protecția drepturilor minorităților naționale în România este reglementată în principal de Constituție și de alte legi specifice. România recunoaște și protejează drepturile minorităților naționale, conform standardelor internaționale și ale Uniunii Europene.

În România, există o serie de facilități pentru minorități naționale, cum ar fi dreptul la învățământ în limba maternă, accesul la programe culturale și educaționale, care promovează diversitatea și valorile culturale ale diferitelor minorități, și reprezentarea în instituțiile publice, în funcție de proporția populației respective.

În esență, România are un cadru legal și instituțional corespunzător pentru protejarea și promovarea drepturilor minorităților naționale.

Potrivit celor menționate mai sus, consider că o cooperare juridică între România și Ucraina în domeniul drepturilor minorităților naționale reprezintă un factor cheie, de importanță majoră pentru ambele țări.

Având în vedere faptul că în România și Ucraina există numeroase minorități naționale, protecția lor este esențială atât pentru respectarea drepturilor omului, cât și pentru relații de bună vecinătate și cooperare în toate domeniile de activitate. Este esențial ca România și Ucraina să colaboreze și să-și asume responsabilitatea pentru respectarea drepturilor minorităților naționale, privind construirea unui mediu în care diversitatea culturală și lingvistică să fie apreciată și protejată.

Schimbul de experiențe și bune practici dintre România și Ucraina în ceea ce privește legislația referitoare la protecția minorităților naționale poate îmbunătăți nu numai cadrul legislativ, ci și cel instituțional. Experiențele și soluțiile eficiente aplicate într-o țară pot fi adaptate și implementate în alte state, pentru a îmbunătăți situația drepturilor minorităților, respectiv pentru a promova valorile fundamentale ale drepturilor omului și ale diversității culturale.

Cu toate acestea, trebuie să înțelegem că fiecare țară are propriile contexte istorice, sociale, politice etc. Astfel, modelul României nu poate fi aplicat în totalitate în Ucraina, dar anumite elemente sau principii fundamentale ar putea fi adaptate și implementate, pentru a spori protecția drepturilor minorităților naționale în Ucraina. Colaborarea între țările vecine și schimbul de bune practici în acest sens ar putea fi benefice pentru ambele țări.

În concluzie, doresc să menționez că este esențial ca România și Ucraina să colaboreze în mod activ, prin schimbul de informații și consultări bilaterale, cu privire la aplicarea corectă a legislației naționale și internaționale relevante, cu scopul de a asigura protecția drepturilor minorităților naționale în ambele state.

Trebuie subliniat faptul că organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale funcționează eficient numai atunci când liderii și membrii respectivelor organizații sunt competenți să aplice și să respecte legislația națională.

În acest sens, un model de desfășurare a activității în conformitate cu legislația românească referitoare la organizațiile minorităților etnice este Uniunea Ucrainenilor din România (UUR).

UUR este o organizație care reprezintă interesele minorității ucrainene din România, propune și promovează cultura, tradițiile și valorile acestei minorități. Deși fiecare organizație prezintă un carac-

ter unic, există numeroase aspecte ale modului în care UUR funcționează și care pot servi drept model pentru alte organizații.

UUR organizează diverse evenimente, programe educaționale și culturale, pentru a sprijini membrii comunității în păstrarea și înțelegerea tradițiilor lor, alte organizații putând învăța de la Uniune cum să dezvolte și să implementeze programe similare.

UUR, cu rolul său în promovarea și apărarea drepturilor minorităților în România, poate servi drept model pentru alte organizații care doresc să se implice în activitatea politică, legislativă, socială, economică, ecologică etc.

UUR colaborează cu autoritățile locale și naționale, pentru a promova interesele comunității ucrainene. Și această activitate poate oferi un exemplu pentru alte organizații în privința stabilirii parteneriatelor și a unei colaborări productive, cu scopul de a-și atinge obiectivele.

Transparența și implicarea membrilor UUR, îndeosebi a domnului Nicolae-Miroslav Petrețchi, președintele UUR, deputat în Parlamentul României, în diferite domenii de activitate, creează posibilitate pentru alte organizații de a participa la o comunicare deschisă și la o implicare activă a membrilor în procesele decizionale.

Menționez că autoritatea, competența și respectul președintelui UUR, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, este evidențiată și de alegerea sa în funcția de vicepreședinte pentru Europa de Est al Congresului Mondial al Ucrainenilor, fiind prin această funcție responsabil pentru relația cu comunitățile de ucraineni din Belarus, Republica Cehă, Estonia, Georgia, Ungaria, Letonia, Lituania, Republica Moldova, Polonia, România și Slovacia.

Cu toate acestea, trebuie să înțelegem că fiecare comunitate și organizație are particularitățile sale unice, specifice. De exemplu, ceea ce funcționează cu succes în UUR poate să nu fie aplicabil în întregime în alte organizații, dar principiile de bază ale promovării culturilor, implicării comunității și colaborării constructive pot fi adoptate și adaptate în funcție de nevoile și specificul fiecărei organizații sau comunități.

Vă mulțumesc pentru atenție!”

Prof. univ. dr. Ion DUBOVICI,
șef al Departamentului de Ecologie
Economică și Business, Universitatea Națională
Forestieră din Lviv, Ucraina
membru-corespondent al Academiei de Științe
Silvice din Ucraina

Cursuri gratuite de limba română pentru elevii din Ucraina

Debutul cursului de limba română pentru copii refugiaților, organizat de Inspectoratul Școlar Județean Timiș, în parteneriat cu Școala Gimnazială Nr. 2 din Timișoara și Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, a avut loc la data de 28 noiembrie 2023, în prezența unui număr mare de părinți și profesori. În sala de clasă frumos amenajată, pe viitorii învățăcei îi așteptau cărțile de studiu, dicționarele și nelipsitul manual elementar pentru învățarea scrisului și cititului, Abecedarul, iar pe tablă era scris cu majuscule, în culorile drapelului Ucrainean: „Ласкаво просимо!” („Bine ați venit!”). Alături de cei 30 de copii refugiați din calea războiului din Ucraina, la

deschiderea oficială, a fost prezent și inspectorul școlar general adjunct, prof. dr. Cosmin Hoge, care a declarat următoarele:

„Este al doilea an consecutiv de când organizăm acest curs de limba română pentru copii ucraineni, la Școala Gimnazială Nr. 2, din Timișoara, și, ca o noutate față de anul precedent, anul acesta se va elibera un certificat de recunoaștere a competențelor dobândite în limba română, recunoscut în întreaga Europă. Un astfel de certificat îl obțin și elevii noștri din România la absolvirea liceului. Așa că sfatul meu este să veniți cât mai mulți, cei care doriți să vă înscrieți în sistemul de învățământ românesc, deși acești ani sunt foarte grei pentru voi, nu ar fi bine să rămână oarecum nefructificați. Și repet, după absolvirea cursului și dobândirea certificatului, o să vă puteți recunoaște studiile mult mai ușor și, bineînțeles, veți putea opta pentru înscrierea la liceu sau la universitate”.

Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România a fost reprezentată de către președintele acesteia, Maria Szabo Condrei, care este și inspector școlar de limba ucraineană la ISJ Timiș. În discursul său, aceasta a urat cursanților mult succes în noul an școlar, iar părinților prezenți în clasă le-a reamintit faptul că Uniunea Ucrainenilor din

România este și va fi un sprijin real pentru ei, de altfel, o mare familie ucraineană, de dincoace și de dincolo de graniță. Din partea școlii gazdă, a fost prezent directorul, prof. Oana Pentea, directorul adjunct, prof. Adriana Popa, și dascălul de la clasă, Ionela Cvasciuc. Calendarul cursurilor de limba română se va derula pe tot parcursul anului școlar 2023-2024, iar, după absolvire, tinerii din țara vecină, Ucraina, care momentan s-au stabilit temporar în Timișoara, vor obține statutul de elev cu drepturi depline. Totodată, ei vor primi și Certificatul de Competențe Lingvistice acreditat de Ministerul Educației.

Mihaela BUMBUC

COMEMORAREA VICTIMELOR HOLODOMORULUI ÎN FILIALELE UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

FILIALA ARAD

Primii fulgi s-au năpustit asupra sfârșitului de toamnă, fulgi ascuțiți care biciuie obraji și se amestecă apoi cu praful de pe stradă. 27 noiembrie 2023, o zi mohorâtă și apăsătoare, care parcă știa de tema activității organizate de Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România „**Holodomorul – Drama poporului ucrainean**”.

Elevii claselor gimnaziale care studiază limba ucraineană au făcut o incursiune în istoria dureroasă a ucrainenilor din timpul Marii Foamete din anii 1932-1933, Holodomorului. Activitatea a avut drept scop conștientizarea genocidului îndreptat asupra poporului ucrainean de către Stalin.

Holodomorul (în limba ucraineană: Голодомор) dintre anii 1932-1933 nu este doar despre foametea artificial creată, Holodomorul este despre încercarea de a înșelunchea un popor harnic și mândru. Un popor sătul este un popor periculos, mai ales atunci când nu achiesează de bunăvoie la politica celor de la putere. Abia în anul 2006, la 28 noiembrie, foametea forțată din perioada sovietică a fost declarată printr-o rezoluție a Radei Supreme a Ucrainei ca fiind un act de genocid împotriva poporului ucrainean.

Activitatea, desfășurată la sediul filialei, a fost deschisă printr-o pledoarie pentru pâinea cea de toate zilele. Elevii au primit câte o bucată de pâine, gest simbolic prin care am dorit să evidențiem faptul că ceva ce acum nu lipsește nimănui, atunci, însemna diferența dintre a trăi și a muri.

Activitatea a continuat cu vizionarea unui documentar în care Holodomorul a fost explicat pe înțelesul elevilor. Emoțiile, greu de gestionat chiar și de către adulți, i-au copleșit pe cei prezenți. Au fost lacrimi pe fețele copiilor și „am ascultat” liniștea care s-a lăsat în timp ce filmul se derula.

La finalul activității, a avut loc o discuție liberă purtată împreună cu elevii, iar mesajul acesteia a fost „Să nu mai permitem să se întâmple așa ceva niciodată!”.

A fost o activitate complexă, care a implicat emoții profunde și care i-a făcut pe copii să conștientizeze cât de importantă este libertatea și accesul la resursele necesare vieții.

Holodomorul reprezintă o pagină neagră din istoria poporului ucrainean, care a plătit cu milioane de vieți omenești pentru satisfacerea ambițiilor absurde ale unui tiran. A-ți cunoaște istoria, oricât de grea ar fi această sarcină, reprezintă o datorie de onoare a fiecăruia. Astfel de atrocități nu trebuie să mai existe vreodată!

Gianina BUTAR

FILIALA BOTOȘANI

Holodomorul, genocidul prin înfometare a ucrainenilor, reprezintă manifestarea laturii întunecate a omenirii, colectivizarea și presiunea nejustificată asupra țăranilor patrioți ucraineni. Această ucidere a nației ucrainene, această lecție dureroasă a răului care dintotdeauna s-a hrănit cu suferința și cu moartea aproapelui a fost rememorată și adusă la suprafață într-un eveniment plin de meditație. Comemorarea victimelor acestui genocid, numit Holodomor, la Școala Gimnazială Nr. 1 din localitatea Căndești, județul Botoșani, a fost organizată de către Uniunea Ucrainenilor din România, prin intermediul doamnelor profesoare de limbă ucraineană, Iuliana Vatamaniuc și Cosmina Maidaniuc, dar și a domnului președinte al Filialei Botoșani, Victor Semciuc. Prin prezența reprezentanților autorităților locale, a domnului consilier al UUR, Dumitru Iavorenciuc, s-a dat un semnal către profesori și elevi, un semnal prin care vocea lor va prinde ecou, iar această lecție deschisă a Holodomorului să fie și o lecție de viață, de conduită, de prețuire a prezentului în

care se află țara noastră, dar și de aprindere a unei lumânări pentru milioanele de suflete ucise pe nedrept, doar pentru că își manifestau patriotismul.

Dl profesor Victor Semciuc a ținut o cuvântare prin care a adus în fața auditoriului aspectele tragice ale genocidului împotriva poporului ucrainean, aspecte prin care Ucraina, deși era unul dintre grânarele Europei, își vedea fiii murind de foame. Cu pământurile confiscate, cu pedepsele prin moarte pentru cei care „furau de la stat”, adică încercau să se hrănească din roadele propriilor pământuri colectivizate, un număr foarte mare de ucraineni au fost înșelunchiați, au fost uciși pe nedrept sau au murit de foame. Dl profesor a ținut să precizeze că nu era o foamete din cauze naturale, cum ar fi seceta sau alte intemperii, ci era o foamete indusă de o politică a URSS-ului, care a ucis oameni nevinovați, în special în mediul rural.

Dna profesoară de limbă ucraineană Iuliana Vatamaniuc, care a studiat la Cernăuți și a avut ocazia să consulte îndeaproape documente privind Holodomorul și să participe, în cadrul universității din Ucraina, la diverse prelegeri dedicate comemorării victimelor foametei, a subliniat că foametea, migrația și sărăcia au declanșat diverse epidemii, așadar numărul morților s-a ridicat la peste 2,54 de milioane de victime.

Dna profesoară Cosmina Maidaniuc alături de dna Iuliana Vatamaniuc au scos în evidență importanța comemorării victimelor: tânăra generație trebuie să conștientizeze istoria reală a Ucrainei, să știe cât de greu au dus-o înaintașii noștri, să țină momente de reculegere pentru ei, să învețe că asuprirea omului de către om este o anomalie și că, niciodată, nici măcar prin tăcere, nu trebuie să fie parte a unor asemenea atrocități. În același timp, prin implicarea noilor generații, s-a conturat o lume nouă, mai bună, mai frumoasă, care manifestă compasiune față de aproapele și care își prețuiește prezentul și nu își uită trecutul, o lume care mulțumește Divinității pentru fiecare zi în care are ce mânca, ba, mai mult, are libertate, acces la informație, la biserică, la rugăciune, la pământ, la civilizație.

Salutăm prezența cadrelor didactice de etnie ucraineană, și nu numai, și adresăm mulțumiri dlui învățător Dumitru Vatamaniuc, dnei profe-

soare de limba română Felicia Cristina Ailoe, dar și doamnei director Cobzaru Elena Cristina, care a susținut mereu proiectele dedicate educației, proiecte de unitate în diversitate.

Să trecem și la viitorul nostru, dragii noștri elevi, care au făcut posibilă comemorarea prin implicare, prin studiu, prin proiecte, imaginile vorbind de la sine. Menționăm implicarea clasei a VI-a, care, pe lângă minunatele costume, prin lumânări aprinse și momente înălțătoare, a conturat în texte memorative imaginea unui holodomor pe care niciodată nu am voi să-l mai trăim. Elevele din clasa a VI-a sunt: Ecaterina Grămișteanu, Denisa Leonte, Naomi Munteanu, Bianca Ivanciuc. Dna dirigintă Cristina Ailoe, susținătoare a etniei noastre, a fost mândră de ceea ce au realizat elevele dumneaei.

Mult ne-a impresionat și seriozitatea elevilor din clasa pregătitoare, aceștia, fiind în primul an de studiu al limbii ucrainene, au ales să dea dovadă de perseverență și au recitat versuri scurte, dar cu mesaje profunde, menite să scoată în evidență importanța laturii umaniste a existenței noastre. Astfel, adresăm felicitări copiilor: Maria Hrecinic, Matei Hrinciuc, Antonia Nistor, Erica Leonte, dlor profesoare de limba ucraineană, dar și dlui învățător Dumitru Dragoș.

Să nu uităm nici de clasa a III-a, coordonată de aceleași dne Iuliana Vatamaniuc și Cosmina Maidaniuc, dar susținute și de a noastră învățătoare Marinela Vătui, nelipsit sprijin în dezvoltarea valorilor umaniste ale culturii și istoriei poporului ucrainean: Adelina Hanceriuc, Sofia Nistor, Alesia Amarie, Alesia Leonte, Maia Maxim.

Clasa a IV-a, învățător Ramona Hrițcușoru, a venit la eveniment cu următoarele reprezentante: Ana Pupăză, Erica Apreutesei, Patricia Apreutesei, Miruna Râmbu, David Bordeianu, iar aceste echipe frumoase i s-a alăturat muziciana noastră din clasa a VII-a, Anamaria Apostol.

Grupul s-a bucurat de susținere, de un cadru adecvat, de mijloace tehnice moderne, care au subliniat sensurile cuvintelor, și de cei trei îndrumători de seamă, dintre care cea dintâi a fost dna profesoară Vatamaniuc Iuliana, căreia îi mulțumim pentru acest moment, pentru această lecție de viață și de istorie.

Claudia SEMCIUC

COMEMORAREA VICTIMELOR HOLODOMORULUI ÎN FILIALELE UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

FILIALA IAȘI

Trec zilele, săptămânile și anii..., abia a început ziua și iată că e aproape seară. Abia a venit ziua de luni și la orizont se vede duminica... și luna deja e pe terminate, iar anul mai are puțin și pleacă în uitare. E bine ca, din când în când, să ne oprim din alergare și să facem un scurt bilanț.

Pentru mine a venit un astfel de moment. Îmi aduc aminte că acum 15 ani, după un an de la constituirea organizației ucrainenilor din Iași, am organizat una dintre cele mai importante activități pentru etnicii ucraineni: participarea la acțiunea internațională de comemorare a victimelor Holodomorului anilor 1932-1933 din Ucraina, „Lumânare nestinsă”. Era la finele anului 2008, când „Flacăra memoriei” a parcurs 33 de state europene, printre care și România, la Iași, fiind organizate acțiuni specifice momentului, după care flacăra a fost însoțită de o delegație din Iași până la PCTF Albița –

Leușeni. Și, iată, după mai bine de 15 ani, la final de activitate în calitate de președinte al filialei, am avut onoarea să particip la comemorarea Holodomorului din Ucraina, tot la nivel internațional, împreună cu ucrainenii din Republica Moldova, în ziua de 23 noiembrie 2023, și cu membrii filialei noastre, alături de colaboratorii noștri din Iași și reprezentanți ai refugiaților ucraineni, în ziua de 26 noiembrie 2023. Mă gândeam... De la apariția vieții pe pământ și până în zilele noastre, tragedii umane de tipul celor care au avut loc în secolul XX (am în vedere Holodomorul, Holocaustul și alte asemănătoare) nu au mai fost niciodată de la potop încoace. Dar atunci, la potop, Dumnezeu i-a pedepsit pe „fiii” săi, care, deși promisese de nenumărate ori, nu au respectat Legea lui Dumnezeu. Desigur, au fost tragedii umane și înainte și după, dar nu de aceeași anvergură. Însă, de fiecare dată, pedeapsa venea de la Dumnezeu pentru nerespectarea Legii, având drept unic scop salvarea omenirii de la pieire. După toate aceste tragedii, Dumnezeu nu a imputernicit pe nimeni să mai omoare oameni, cu atât mai mult națiuni sau popoare, căci singurul Dumnezeu este cel ce dă viață și care are dreptul să o ia. Dar vedeți ce s-a întâmplat între timp. Pe pământ, au apărut diverse categorii de conducători, care s-au considerat „dumnezei” și și-au arogat dreptul și curajul de a nimici popoare întregi, creații ale lui Dumnezeu. Ce va urma? Este o întrebare care merită atenția noastră. Unde găsim răspunsul la ea? Unii caută în spiritism, alții în vrăjitorii, alții în stele, alții în știință, alții... Cât despre mine, cum spunea la timpul său Iosua, eu și casa mea căutăm și găsim răspunsul la aceste întrebări în Cartea Cărilor (Biblia) și vă recomand și dumneavoastră să faceți lucrul acesta.

Sub impresia memoriei timpului, dar și a evenimentelor care se derulează la granița de răsarit a Ucrainei, și nu numai, unde Federația Rusă duce un acerb război fratricid, urmărind desființarea Ucrainei ca stat, a poporului ucrainean și chiar a limbii ucrainene, Filiala Iași a ținut să comemoareze, cum o face de mai mulți ani încoace, jertfele Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933. Ca urmare a suprapunerii unor activități, Comitetul filialei a hotărât ca, odată cu organizarea acestei acțiuni, să marcăm și Ziua Națională a României.

Acțiunea a fost deschisă de președintele Filialei Iași a UUR, dl Serdenciuc Daniel, cu un scurt expozeu asupra evenimentelor comemorate, urmat de intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei. Moderatorul acțiunii, dl Victor Hrihorciuc, prim-vicepreședintele Filialei ieșene, a prezentat participanții la eveniment și a propus păstrarea unui moment de reculegere în memoria atât a jertfelor Holodomorului, cât și a ostașilor ucraineni care au căzut pe câmpul de luptă în zilele noastre.

Organizatorii au conceput și derulat acțiunea în trei acte distincte: în prima parte a programului, a fost prezentată invitațiilor o expoziție cu materiale care se refereau la perioada anilor 1932-1933, și

anume: o expoziție de carte și de fotografii dedicate Holodomorului, respectiv un roll-up pe care erau prezentate scene dramatice ale acelei perioade, precum și materiale referitoare la Ziua Națională a României, invitații primind explicații cu privire la materialele expuse.

În continuarea programului, au fost prezentate mai multe filme documentare bilingve, cu cifre și date despre evenimentele care au avut loc în Ucraina, în anii 1932 și 1933, precum și un film documentar privind semnificația și importanța Zilei Naționale a României. Pentru invitații din partea refugiaților ucraineni, a fost asigurată traducerea filmului dedicat semnificației Zilei Naționale a României.

Acțiunea s-a încheiat cu un moment poetic adecvat momentului comemorat, prezentat de către reprezentanți ai refugiaților din Ucraina și ai scriitorilor ieșeni.

Ne-au onorat cu prezența lor profesori din conducerea Colegiului Național de Arte „Octav Băncilă”, din partea Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, din partea minorităților, a unor instituții și organizații din Iași cu care filiala noastră are frumoase legături de colaborare de mai mulți ani și un număr mare de refugiați ucraineni.

Merită subliniat faptul că o mare parte dintre cei prezenți la eveniment s-au arătat interesați de materialele prezentate, au solicitat unele lămuriri și chiar au cerut cu împrumut unele dintre cărțile expuse. Materialele prezentate au fost transmise prin rețeaua de socializare chiar în aceeași zi, în unele cazuri, „chiar de la fața locului”, găsim un ecou pozitiv în rândul celor care le-au recepționat.

Invitații, în aprecierile făcute, au subliniat că materialele prezentate au fost concise, relevante și bine documentate. Întreaga acțiune s-a desfășurat într-o atmosferă distinsă și nobilă, cu mult respect și pioșenie față de victimele comemorate.

Date interesante despre Holodomor:

1. Din cauza lipsei de date demografice sigure din acea perioadă, numărul victimelor în rândul ucrainenilor este estimat foarte diferit: de la 1,8 la 7,5 și chiar la 10 milioane.

2. Cei mai mulți ucraineni au murit în regiunile de azi: Harkiv, Kiev, Poltava, Sumi, Cerkasî, Dnipropetrovsk, Jytomyr, Vinnytsia, Cernihiv, Odesa și în Moldova, care făcea atunci parte din RSS Ucraineană.

3. Aproximativ 81% dintre cei care au murit de foame în Ucraina erau ucraineni, 4,5% ruși, 1,4% evrei și 1,1% polonezi. Printre victime, au fost și mulți bieloruși, bulgari, maghiari etc.

4. Jurnalistul englez Malcolm Mugeridge a fost primul care a raportat foametea din URSS în decembrie 1933, scrie cercetătorul Stanislav Kulchyt-skyi. În trei articole din ziarul „Manchester Guardian”, jurnalistul și-a descris impresiile deprimante din călătoriile în Ucraina și Kuban, vorbind despre foamea în rândul țăranilor.

5. Cuvântul „Holodomor” a fost rostit pentru prima dată de un oficial de rang înalt al partidului, în decembrie 1987. Apoi, primul secretar al Comitetului Central al PCUS, Volodymyr Sherbytskyi, vorbind cu ocazia aniversării a 70 de ani a RSS Ucrainene, a recunoscut existența foametei din 1932-1933.

6. Holodomorul din Ucraina a durat 17 luni – din aprilie 1932 până în noiembrie 1933. Potrivit diverselor surse, între 4 și 7 milioane de oameni au murit, deși unii istorici indică 10-11 milioane de morți.

7. În primăvara anului 1933, spun istoricii, 17 oameni au murit în Ucraina la fiecare minut, 1.000 de oameni, la fiecare oră și aproape 25.000 de oameni, în fiecare zi.

Victor HRIHORCIUC,
prim-vicepreședintele Filialei Iași

FILIALA TIMIȘ

Una dintre cele mai mari tragedii ale secolului al XX-lea, cunoscută în istorie sub denumirea Holodomor, a fost marcată și în orașul de pe malul Begăi. Comemorarea celor nouă decenii de la Marea Foamete din Ucraina anilor 1932-1933 a debutat cu o slujbă de pomenire la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timișoara. La ceremonia religioasă, au luat parte președintele Filialei Timiș a UUR, Maria Szabo Condrei, împreună cu reprezentanții Comitetului, enoriașii lăcașului de cult și familiile de ucraineni din țara vecină. Ulterior, la Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara, a fost organizată o expoziție foto-video, după care au avut loc discuții despre cea mai tragică pagină din istoria poporului ucrainean.

Istorisirile transmise, din generație în generație, despre acele vremuri sumbre și de neimaginat pentru noi au fost relatate de către urmașii celor care, în copilăria lor, au supraviețuit miraculos, hrânindu-se cu plante, rădăcini sau cu alte produse de neînchipuit pentru generația de astăzi. „Mama mea s-a născut în anul 1926, într-o localitate de lângă Odesa, Ucraina, străbunicul meu era clopotar la biserică, iar, când a început Holodomorul, ea avea șase ani, în familie fiind cinci copii, dintre care doi au murit din cauza foametei. Restul au supraviețuit, culegând de pe câmp pătlagină, urzici și mai primeau de la vecini coji de la cartofi sau te miri ce resturi de la legume, pe care bunica le fierbea. Când noi am crescut mai mari, ea ne pregătea în fiecare sâmbătă și duminică plăcinte coapte pe cup-tor din făină, apă și sare și, de fiecare dată, ne spunea: pâinea niciodată să nu o aruncați, să mâncați până la ultima firimitură, pentru că mai demult ucrainenii au fost tare înfometați de ruși. Uneori, lacrima și își aducea aminte de vremurile sumbre prin care a trecut familia ei; tot ea ne-a povestit cum pe una dintre surorile mai mici au ascuns-o, după care au dat-o unei familii mai înstărite din Crimeea, de frică să nu fie sacrificată de către vecini”, a relatat Serghei Roh din Ucraina.

Istoricii susțin că foametea a fost pusă la cale de către guvernul lui Stalin, cu scopul distrugerii națiunii ucrainene ca factor politic și ca entitate socială. La începutul anului 1930, politicile de ucrainizare au fost suspendate brusc și au fost înlocuite cu o politică rapidă de rusificare, ceea ce a produs numeroase probleme sociale, culturale și politice pe teritoriile populate de ucraineni. În același timp, a fost introdusă o politică de colectivizare a agriculturii, pentru ca, la începutul anului 1932, sub 70% din gospodăriile ucrainene să fie deja organizate în colhozuri. Campania de colectivizare nu a fost agreată în rândul țăranilor ucraineni. În perioada în care colectivizarea era un proces voluntar, foarte puțini țărani au optat pentru a se înscrie în colhozuri. Din acest motiv, regimul sovietic a început să supună țăranii unor presiuni. În perioada 1929-1930, zeci de mii de activiști ai Partidului Comunist au fost trimiși în zonele rurale din Ucraina, pentru a asigura accelerarea procesului de colectivizare și pentru a zdrobi rezistența oamenilor. Iar cei care se opuneau regimului și ascundeau grânele erau trimiși în Ural și Asia Centrală. Marea foamete nu a fost cauzată de secetă, invazii de lăcuste, de alte catastrofe naturale, ci de politica guvernului central și de deciziile administrative moscovite luate în cunoștință de cauză. Astfel, în câteva luni, regiunile rurale ale Ucrainei, considerate unele dintre cele mai fertile zone agricole din lume, au fost lovite de o foamete de proporții, iar rezultatele au fost dezastruoase, soldate cu aproximativ 10 milioane de morți.

Mihaela BUMBUC

NAȘTEREA DOMNULUI

Praznicul Nașterii Domnului este sărbătoarea cea mai bogată în tradiții și obiceiuri la toate popoarele creștine. Putem admira manifestările popoarelor în preajma Crăciunului, fiecare naționalitate, fiecare religie creștină având colinde, cântări, piese, târguri de Crăciun și alte evenimente prin care încearcă să-și exprime bucuria Nașterii Pruncului Sfânt, dar și să împărtășească celorlalți din frumusețea manifestării în fața unei asemenea minuni pe care Dumnezeu ne-o arată. Nici noi, ucrainenii ortodocși, nu suntem lipsiți de frumoase obiceiuri, de colinde dogmatice, de piese ale Viflaimilor, de slujbe speciale care se săvârșesc în biserici, și toate acestea luate împreună îmbogățesc cultul creștin, atrag pe credincioși spre staulul unde Pruncul Iisus îi așteaptă, adică Biserica Sa.

Colindele cântate de copii sau de adulți care vestesc Nașterea Domnului și mesajul biblic al Nașterii nu este unul care să ne descopere doar strict Nașterea lui Iisus, ci, mai mult decât atât, ni se descoperă și scopul Nașterii: „să ne mântuiască” zicem într-un colind, iar Sfântul Apostol Pavel ne explică foarte profund că scopul venirii lui Hristos pe pământ a fost acela ca „noi să dobândim înfierea” (Gal. 4, 5). În amănunt, ar trebui să înțelegem că Domnul vine pe pământ ca și pe noi să ne facă fii ai Tatălui, statut pe care l-am pierdut odată cu căderea în păcat a protopărinților noștri. Sfinții Părinți au întărit cele spuse de Sf. Pavel, zicând că „Hristos se face om ca pe om să-l facă dumnezeu prin Har”. Numai prin Nașterea Fiului avem posibilitatea să devenim și noi fii ai Tatălui, de aceea părintele Stelian Tofană explică faptul că de Crăciun prăznuim nu numai Nașterea Fiului lui Dumnezeu, ci și *propria noastră naștere sau dobândirea statutului de copil al Cerului*.

Este adevărat că tot ceea ce face Mântuitorul pentru noi și pentru a noastră mântuire este gratuit și i se oferă în dar fiecărui credincios care vrea să primească acest dar din partea Lui, însă acest lucru nu este suficient. Nu ajunge doar faptul că noi primim acest dar, ci trebuie să ni-l și asumăm sau, cum frumos zicea părintele Teofil Păraianu, „avem și noi partea noastră de osteneală”, adică trebuie să conlucrăm cu Dumnezeu, pentru ca acest statut de fiu al lui Dumnezeu să se concretizeze încă din această viață. Domnul Hristos ne spune în predica Sa de pe Munte ce trebuie să facem pentru a deveni **fiii Celui Preaînalt**: „Iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb, și răsplata

voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt...” (Lc. 6, 35). Iată lucrarea noastră, a oamenilor pentru dobândirea statutului suprem de copil al lui Dumnezeu: **să iubim!** Iubirea este singura virtute care ne poate face să ne asemănăm cu Dumnezeu. Toate virtuțile se concretizează în iubire, deoarece „Dumnezeu este iubire” (cf. 1 In. 4, 8). Toate ostenelele noastre își află folosul și rostul prin prisma iubirii pe care o arătăm sau nu, doar pentru faptele milei pe care le facem sau nu le facem vom fi judecați la a doua venire a Domnului Hristos. Singura poruncă pe care Hristos a lăsat-o și a întărit-o pentru dobândirea fericirii este porunca iubirii, rezumând în porunca iubirii de Dumnezeu și de aproapele toate celelalte porunci ale Legii Vechi. Nu există nicio altă cale de a dobândi statutul de fiu al celui Preaînalt decât calea iertării și a dragostei, ba, mai mult decât atât, forța creștinilor și a bisericii sau slăbiciunea lor se va datora împlinirii sau neîmplinirii acestei porunci date de însuși Domnul.

Pericopele evanghelice din duminicile postului premergător Crăciunului ne îndeamnă la a fi milostiv, a ierta și a iubi pe celălalt. Împlinirea dragostei ne face cu adevărat puternici în fața lumii, răsplătirea răului cu bine ne întărește, iar Dumnezeu ne dă mult har în fața provocărilor lumii acesteia. Nu vom întâlni vreun om care a ascultat de îndemnul Mântuitorului și a regretat, pentru că a pierdut. Nu am întâlnit oameni pe patul suferinței care să regrete înaintea de moarte faptul că au înmulțit dragostea sau că au fost prea darnici, ci, din contră, regretul este acela că niciodată nu este suficient oricât ne-am

dori să înmulțim binele în jurul nostru. Iată ce sărbătoare! Iată ce prăznuim odată cu venirea Domnului pe pământ! Din nefericire, invidia, ura și dorința de îndreptățire adesea ne fură prilejul de a deveni copii ai Tatălui Ceresc, însă niciodată nu este târziu să punem un nou început vieții noastre. Niciodată nu este prea târziu să facem ceea ce Magii de la Răsărit au făcut atunci când L-au văzut pe Pruncul Iisus, adică: „S-au întors pe altă cale în țara lor” (Mt. 2, 12).

Pr. dr. Ioan IURCEA,
Ruscova

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210